

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Bakalářská práce

Zuzana Komrsková

Pravopisné a grafické inovace v internetových textech

Orthographic and graphic innovations in internet texts

Praha 2010

vedoucí práce: prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.

Poděkování

Ráda bych poděkovala všem, kteří mi pomohli s vypracováním bakalářské práce. Především děkuji vedoucímu práce, prof. PhDr. Petru Marešovi, CSc, za odborné vedení, cenné rady, vstřícnost a ochotu. Dále děkuji všem, kteří mi poskytli data k analýze.

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedených pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.“

V Praze dne...

Anotace

Bakalářská práce se zabývá hledáním grafických a pravopisných inovací v internetových textech. Analyzovaný materiál pochází z blogů, sociálních sítí, internetových diskusí a chatů, tedy ze zdrojů veřejně přístupných, s výjimkou komunikace probíhající prostřednictvím programu ICQ, která byla převzata ze soukromých zdrojů.

V první části je obecně popsána elektronická komunikace a internet jako médium. Součástí charakteristiky druhů analyzovaných textů jsou hypotézy týkající se výskytu jednotlivých změn.

Druhá část představuje analýzu výše uvedených internetových textů se zaměřením na grafické a pravopisné odlišnosti, jež shrnuje poslední kapitola práce. Nalezené shody vyplývají právě z vlastností textů a z jejich komunikační funkce. Nepřítomnost inovací v určitých textech je dána odlišným komunikačním prostředím a jiným komunikačním záměrem.

Klíčová slova: internet, elektronická komunikace, blog, sociální síť, internetová diskuse, chat.

Annotation

This bachelor thesis deals with graphic and orthographic innovations in Internet texts. The analyzed material comes from blogs, social networks, Internet forums and chats. These are all public sources, with the exception of electronic communication via ICQ programme, which was taken from private sources.

Electronic communications and the Internet as a medium are generally described in the first part of this thesis. The hypotheses related to occurrence of various changes are included in the description of analyzed texts.

The second part presents an analysis of the above-mentioned internet texts and it focuses on the graphic and orthographic innovations that are summarized in the last chapter. The found agreements result from features of the texts and their communicative function. The absence of innovations in certain texts is caused by different conditions and intentions of the communication.

Key words: Internet, electronic communications, blog, social network, internet forum, chat, graphic and orthographic innovations.

Obsah

Úvod	6
1. Internet jako médium	8
2. Elektronická komunikace	11
3. Charakteristika zkoumaných internetových textů	15
3. 1 Blog (weblog)	15
3. 2 Sociální sítě	16
3. 3 Internetové diskuse	17
3. 4 Chat	18
3. 4. 1 Webový chat	18
3. 4. 2 Instant Messaging (IM)	19
4. Analýza textů	21
4.1 Blog	21
4. 3 Internetové diskuse	30
4. 4 Webový chat	36
4. 5 Instant Messaging (IM)	40
5. Přehled nalezených grafických a pravopisných inovací	44
5. 1 Diakritika	44
5. 2 Velká a malá písmena	45
5. 3 Míšení pravopisných systémů	45
5. 4 Emotikony	46
5. 5 Zmnožení interpunkčních znamének	46
5. 6 Zmnožení písmen	46
5. 7 Fonetizace pravopisu	47
5. 8 Zkratky	47
5. 9 Míšení kódů	47
5. 10 Nedodržování pravopisných pravidel	48
5. 11 Překlepy	48
Použitá literatura	50
Přílohy	53

Úvod

Technický pokrok zasahuje v současné době všechny oblasti lidského života. Komunikační možnosti se rychle proměňují, zvětšuje se množství komunikačních programů, kanálů a sítí, zlepšují se jejich funkce a vlastnosti. Vedle verbální a neverbální komunikace rozlišujeme ještě elektronickou komunikaci, která pro přenos sdělení využívá právě techniku. Tato forma dnes nachází uplatnění v celosvětovém měřítku, a to jak ve sféře odborné, tak v běžném denním životě. Za zvláštní podtyp se považuje internetová komunikace, jež využívá k přenosu internetovou síť.

Internetová komunikace má mnoho rysů stejných s elektronickou komunikací, např. probíhá přes určité médium, je anonymní, umožňuje komunikovat na velké vzdálenosti. Můžeme ji rozdělit na synchronní, probíhající v reálném čase, a asynchronní. Naše práce se však zaměřuje na jazyk internetové komunikace, konkrétně na zvláštnosti, které se v různých typech internetových komunikátů objevují. Ve výsledně podobě se totiž internetové texty odlišují od tištěných a ručně psaných tak, že někteří lingvisté (např. Hašová 2002) mluví o zvláštním jazyku. Naše práce se snaží zodpovědět otázku, jaké faktory se podílejí na vzniku inovací a změn, zda jsou tyto vlivy společné pro všechny typy komunikátů nebo pouze pro některé, přičemž se snažíme zobecnit vlastnosti těchto textů. Dále se zabýváme vztahem grafické a jazykové stránky, zda a v kterých textech nabývá jedna z nich většího významu, jaké jsou pro to důvody.

Texty, s nimiž pracujeme, pocházejí z blogů, sociálních sítí, internetových diskusí a chatů, přičemž náš korpus nezahrnuje vzorky ze všech podtypů uvedených textů. Z blogů jsme vybrali texty formální i neformální, obě varianty náleží ke komunikaci veřejné. Texty zveřejněné na vybraných sociálních sítích jsou veřejné, neformální. Z velkého množství podtypů internetových diskusí jsme zvolili diskusi pod článkem, která je veřejná a neformální, dále diskusní fórum, jehož příspěvky přísluší komunikaci veřejné, formální. Pod pojem chat se také řadí mnoho typů textů, naše práce se zabývá webovým chatem, náležitým ke komunikaci veřejné, neformální, a chatem probíhajícím prostřednictvím programu ICQ, který uvádíme jako komunikaci soukromou, neformální.

Jako metodu jsme zvolili textovou analýzu, v níž se zaměřujeme na jazykové a grafické odlišnosti, tedy na jejich vyhledání, popis a důvody použití.

Bakalářská práce se opírá o publikace a články zaměřené především na elektronickou komunikaci. Vychází ze závěrů Světlý Čmejrkové, která analyzovala e-mailové zprávy (1997), češtinu v prostředí internetu (2003) a internetovou komunikaci v rámci chatu, diskusního klubu, osobních stránek a blogu (2006); Jany Hoffmanové, zkoumající jazyk

hráčů počítačových her (1998), češtinu v soukromých typech elektronických textů – e-mailech a SMS zprávách (2003), intertextualitu v elektronické komunikaci (2006), dále Lucie Hašové, zabývající se SMS komunikací (2002) a internetovou diskusí (2003). Stefana Newerkly, rozebírajícího osobní domovské stránky z jazykového hlediska (1999), Zdeňky Hladké, která se s Vladimírem Šmilauerem věnovala analýze e-mailů a SMS zpráv (2006). Čerpali jsme také z odborných publikací o internetu a počítačových příruček (např. Budiš – Štědroň 2008, Kopecký 2007, Musil 2003 a 2007, Šindelář 2006).

Lingvistická literatura, s níž jsme pracovali, je převážně úzce zaměřena na jedno téma, např. na cizojazyčná přejatá slova v chatové komunikaci (Svobodová 2007). Informace o internetových komunikátech jsou roztroušeny v mnoha člancích, sbornících, časopisech a dosud schází souhrnné publikace jako je *Čeština na WWW chatu* (2006), která rozebírá chat z mnoha úhlů pohledu a analyzuje nejen repliky, ale i např. přezdívky (nicky). Publikace podobného charakteru pojednávající o dalších typech internetových textů pravděpodobně budou brzy následovat.

1. Internet jako médium

Společnost připisuje informacím stále větší význam. Technický pokrok zrychluje jejich přenos, umožňuje předání co největšímu počtu recipientů, zdokonaluje uchovávání i zpracovávání informací. Schůze zemí G7 v únoru 1995 povýšila budování informační společnosti, která je založena na podstatném využití digitálního zpracování, uchovávání a přenosu informací, na mezinárodní úkol velké důležitosti. Práce s informacemi prostupuje tradičními ekonomickými aktivitami a stává se novým zdrojem proměny společnosti. (Zlatuška 1998)

Veškeré informace jsou předávány prostřednictvím médií. Pod tímto pojmem rozumí Slovník spisovného jazyka českého (dále jen SSJČ) „zprostředkující prostředí, zprostředkujícího činitele“. Slovník mediální komunikace doplňuje, že média v nejužším slova smyslu jsou „prostředky masové, či mediální komunikace, tj.: a) média tištěná, b) média elektronická, c) média nová,“ která jsou dnes téměř synonymní s počítačovými nebo digitálními médii. Právě na nich je vybudována informační společnost. (Reifová 2004, s. 134)

Nová média mají oproti tradičním dvě podoby: v jedné jsou sdělení formulována ve srozumitelných a známých kódech (text, obraz), ve druhé jsou kódovány do sekvencí logických jedniček a nul binárního kódu. Díky tomu můžeme sdělení snadno množit, ukládat je na různé druhy nosičů (disketa, CD, DVD) a velice rychle šířit s minimálními náklady. Sdělení lze také automaticky zpracovat. Další vlastnosti nových médií, jakými jsou např. interaktivita, multimedialita, závisí na tvůrci daného média.

Internet nese všechny základní rysy nových médií. „Technickým základem internetu je předávání multimediálních informací mezi počítači.“ (Musil 2003, s. 158) Základem myšlenky internetu je vytvoření celosvětové sítě bez jednoho centra a bez výrazného hierarchického členění. Přenosy mezi různými body jsou uskutečňovány prostřednictvím kabelů z optických vláken, na kratší vzdálenosti také kovovými kabely telefonních linek, a prostřednictvím dnes nejvíce propagovaného bezdrátového spojení, např. přes satelit. Možnosti jednotlivých typů spojení se liší např. podle rychlosti přenosu dat a jejich kapacity. Podmínkou využívání této formy elektronické komunikace je technologické vybavení, hardwarové i softwarové, a počítačová gramotnost.

Internet se zrodil v šedesátých letech 20. století ve Spojených státech amerických. Musil (tamtéž) popisuje podmínky jeho vzniku a rozšíření. V té době se sešly potřeby vědecké a vojenské, které s použitím nejnovějších technologií – počítačů v dnešním slova smyslu – navázaly první dálkové spojení mezi počítači. Tato síť nesla název ARPANET (Advanced Research Project Agency). V sedmdesátých letech byl vytvořen „provozní jazyk“ a režim, tzv.

protokol TCP/IP. Jejich všeobecné přijetí bez vnějšího nařízení nám ukazuje jeden z rysů nového způsobu komunikace, kterou dnes označujeme jako komunikaci elektronickou. V historii internetu se výrazně uplatnila osmdesátá léta 20. století, kdy se síť (ve vojenském prostředí provozovaná jako Milnet, ve vědeckém jako Arpanet) otevřela široké veřejnosti. Od přelomu osmdesátých a devadesátých let známe pojem internet, jenž označoval ve všech zemích stejný jev. Roku 1991 představil Tim Berners-Lee ze švýcarského pracoviště CERN dodnes platný systém WWW (World Wide Web). V témže roce bylo do internetové sítě připojeno Československo. Do roku 1993 se datuje dnešní podoba internetu. (Budiš – Štědroň 2008)

V současné době využívá internet jako médium jedna šestina obyvatel světa a odborníci se shodují v názoru, že uživatelů bude se zdokonalováním rychlostí linek, možností připojení jiných zařízení (dnes např. mobilní telefony) a cenovou dostupností přibývat. (tamtéž) „Přibližně lze říci, že internet se šíří třikrát rychleji než kdysi televize a dokonce desetkrát rychleji než předtím rozhlas.“ (Musil 2007, s. 31)

Internet byl vytvořen pro přenos informací. Dodnes u něj informační funkce převládá. Žánry známé z klasických médií, např. zprávy, komentáře, aktuality, referáty, debaty, reportáže, nalezneme i zde. Platí pro ně stejná kritéria jako pro jejich tištěné verze. „Podávají věcné informace o nových a aktuálních jevech a událostech. Vedle zpráv z politického, ekonomického a společenského života přináší současně zpravodajství stále více ze sféry odborné. Narůstající popularizace odborných poznatků a jejich široká publicita v denním tisku a ostatních sdělovacích prostředcích se týkají těch vědních oborů, které se významně podílejí na vývoji společnosti.“ (Čechová et al. 2008, s. 263) Většina periodického tisku dnes existuje jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Zpravodajský styl našel na internetu velké uplatnění díky touze člověka po nových, aktuálních informacích, frekvence aktualizace internetových zpravodajství je zpravidla vyšší než periodicitu tištěných novin. (Musil 2003) Periodické tiskoviny hledají na internetu nové čtenáře a odběratele, nově se zde prezentují a díky svým digitálním archivům umožňují čtenářům snadno nahlédnout do starších čísel. Některé noviny a časopisy mají pouze elektronickou podobu, náklady na vytvoření jsou totiž menší než u tištěných periodik. Významné jsou také internetové stránky neperiodických tiskovin, např. knih, encyklopedií, map, jízdních řádů apod. a různých institucí, úřadů a pracovišť. Na internetu jsou k dispozici informace různého druhu, záleží jen na konkrétním uživateli, zda se je rozhodne zpřístupnit.

Specifikem informační funkce internetu je nepřehlednost, daná jejich množstvím. V roce 2007 bylo podle Musila (2007, s. 35) k dispozici 550 – 650 miliard dokumentů

organizovaných v přibližně 10 miliardách webových stránek. Pro srovnání uvádí, že v roce 1998 jich bylo asi 300 miliónů. Pro vyhledávání v tomto objemu bylo vytvořeny speciální programy provozované na speciálních serverech, tzv. vyhledávače¹.

Musíme se také zmínit o kvalitě informací na internetu. Vzhledem k možnosti zpřístupnění nebo publikování dat je kvalita a relevance velmi různorodá. Můžeme najít jak odborné vědecké práce, výsledky projektů a poznatky s odkazem k tištěné literatuře, tak banality a desinformace. Internet umožňuje všem uživatelům vyjadřovat se ke kterékoli skutečnosti. „Neexistuje žádný fungující systém validování informací ani jejich hodnocení z hlediska spolehlivosti, protože neexistuje žádné recenzní ani redakční řízení.“ (tamtéž, s. 36) Proto se doporučuje ověřovat internetové zdroje v tištěných publikacích.

Zábavná funkce internetu prostupuje v různých polohách téměř celým tímto médiem. Prezentuje se zde kultura v celé své žánrové i stylové šíři. Můžeme do ní zahrnout hudební, literární, výtvarné formy umění (např. fotografie), filmové pořady, videa a klipy, sportovní přenosy, humor; kulturu vysokou i nízkou, lidovou, okrajovou. Nad všemi druhy však převládají počítačové hry, jež zasahují do běžné komunikace svých příznivců².

Pod komerční funkci zahrnujeme převážně reklamu a elektronické nákupy, výrazně se uplatňuje propaganda. V této funkci se nejvíce uplatňuje interaktivita internetu.

Poslední skupina zahrnuje různorodé funkce, které Musil (2003) shrnuje pod označením „dálkově provozované služby“. Jedná se o funkci komunikační, uskutečňovanou např. prostřednictvím e-mailu, elektronické bankovní apod. Tyto služby se velmi rychle rozvíjí a u placenou funkcí dochází ke kombinaci s komerční funkcí.

¹ V České republice patří k nejznámějším např. Seznam, Atlas, Centrum, dále české verze zahraničních vyhledávačů, např. Google, Yahoo.

² Viz Hoffmannová, J.: Pařani a gamesy (Pokus o charakteristiku počítačových her). In *Naše řeč* 81, 1998, č. 2–3, s. 197–201.

2. Elektronická komunikace

Encyklopedický slovník češtiny ji definuje jako „komunikaci realizovanou prostřednictvím sítě (nikoli faxování, zprávy na záznamníku apod.)“. Kopecký (2007) oproti tomu do ní zahrnuje veškerou komunikaci zprostředkovanou technikou, tj. přenosným i stolním počítačem, webovými kamerami, mobilními telefony, pagery, faxy, apod. V naší práci se zaměříme pouze na elektronickou komunikaci realizovanou prostřednictvím počítače a internetu. Pod pojmem elektronická komunikace tedy budeme rozumět tuto formu. Nejprve se však pokusíme vystihnout základní rysy elektronické komunikace obecně.

Jazyková komunikace je výsledkem působení různých vlivů a okolností, které nazýváme stylotvornými faktory nebo slohotvornými činiteli. Ty se podle vztahu k autorskému subjektu odlišují na objektivní a subjektivní. Mezi objektivní faktory řadí Čechová et al. (2008) funkci komunikátu, užitou formu, kód jazykové komunikace, ráz komunikátu, adresáty, místo a čas komunikace, míru spontánnosti a připravenosti, téma a jeho uchopení. Faktory subjektivní jsou vždy spojeny s osobou autora, jedná se např. o věk, pohlaví, zaměstnání, zájmy. V případě elektronické komunikace se výrazně uplatňují znalosti a zkušenosti z počítačové oblasti, Čmejrková (2003) mluví o „dalším stupni gramotnosti“.

Veškerou elektronickou komunikaci prostupuje anonymita, která vede k pocitu fyzické bezpečnosti. Pro zkušeného počítačového specialistu však nepředstavuje problém zjistit skutečnou identitu uživatele z dat, která se o něm ukládají při jeho pobytu na síti. Nelegální činnost je právně postižitelná i zde. (Žemlička 2003) „Jisté je, že v prostředí možností internetových nástrojů komunikace mají lidé méně zábran než v reálném životě.“ (Šmahel 2001, s. 253) Internetoví uživatelé získávají možnost nové sebe prezentace, mohou měnit svoji identitu, neboť vystupují většinou pod přezdívkami (nicky), mohou hrát role, které si sami skutečně vybrali. Internet jako nově vznikající sociální prostor se v současné době stává předmětem zkoumání psychologie.

Elektronickou komunikaci dále můžeme označit jako otevřenou a neřízenou. „Uživatelé komunikují množstvím různých komunikačních kanálů s využitím širokého množství komunikačních kódů (jazyk, semigrafické znaky, akronymy, emotikony, specifické kódy, grafické a vizuální symboly apod.)“. (Kopecký 2007, s. 8) Určitá pravidla komunikace přesto existují. Vžila se pod názvem *netiketa* (z anglického Network Etiquette, tedy síťová etiketa). Jedná se o soubor neoficiálních zvyklostí, tradic a zásad, upravujících chování uživatelů v elektronické síti a vedení elektronické komunikace.

Výhodou elektronické komunikace oproti běžné denní komunikaci je možnost komunikovat na velké vzdálenosti. Komunikanti ani nemusí být v tomtéž okamžiku připojeni

k síti nebo být v blízkosti elektronického komunikačního zařízení. Zprávu si přečtou, až budou moci (v případě internetu se nepřítomnost označuje slovem *offline*, přítomnost slovem *online*). „Třebaže druhý partner není aktuálně přítomen jako v dialogu ústním, je předpokládán a jeho odezva se očekává.“ (Čmejková 1997, s. 230) Komunikace tím není nijak přerušena, s výjimkou dialogických forem synchronní elektronické komunikace (podrobněji viz dále), mluvčí plynule navazují na poslední zprávu. Časový odstup jim nebrání reagovat na neaktuální sdělení. Technika zprostředkující elektronickou komunikaci totiž dovoluje zprávy uchovávat a znovu se k nim vracet, uživatel je může doslovně kopírovat, upravovat, přeposílat jiným adresátům, umisťovat do nich obrázky i hypertextové odkazy.

Elektronickou komunikaci můžeme rozdělit na synchronní a asynchronní. První typ označuje komunikaci realizovanou v reálném čase, tj. komunikanti jsou přítomni v komunikační situaci (jsou *online*). Jedná se např. o chat, VoIP technologie³. Druhým typem rozumíme primárně komunikaci v různých časových rámcích. Přesto se asynchronní komunikace může odehrávat i *online*. Příkladem mohou být e-maily, internetové diskuse, SMS zprávy.

V běžné konverzaci se mluvčí střídají a vybírají si, na jakou repliku reagovat. Stejně tak je tomu v elektronické komunikaci zprostředkované počítačem, např. v internetové diskusi se pisatel může vyjádřit k obsahu článku i k jednotlivým reakcím ostatních čtenářů. Sdělení jsou tedy kontextově zapojena. Elektronická forma komunikace dovoluje pisateli obracet se na jednoho i více adresátů, dokonce být v aktivním spojení s několika najednou, umožňuje psát vzdáleným adresátům, zanechávat jim vzkaz, pokud nejsou připojeni k síti, bezprostředně reagovat, podobně jako v rozhovoru tváří v tvář nebo při telefonátu jen s tím rozdílem, že pisatelé jsou od sebe místně vzdáleni, a nemají-li připojenu webovou kameru, nevidí se. Blízký kontakt se promítá do samotných sdělení. Ačkoli se účastníci komunikaci nemusejí znát osobně, na internetu si tykají, nadávají, dávají najevo sympatie, svěřují se.

Texty publikované na internetu jsou téměř bez výjimek veřejné⁴. Mezi soukromé bychom mohli zařadit např. e-maily, komunikaci zprostředkovanou IRC⁵, tzv. šeptání na chatu. Na internetu nalezneme oficiální i neoficiální texty, pro které platí konfigurace rysů stanovená Marešem (2003, s. 100) pro verbální komunikaci:

- a) oficiálnost – veřejnost – formálnost – psanost i mluvenost – spisovnost

³ Zkratka z anglického Voice over Internet Protocol, česky „hlas přes internetový protokol“. Jedná se o formu internetového telefonování, např. realizovanou prostřednictvím služby Skype.

⁴ „Veřejný text je určen širšímu až širokému okruhu příjemců, k nimž autor nemá žádný osobní vztah.“ (Mareš 2003, s. 99–108)

⁵ Zkratka z anglického Internet Relay Chat, česky „rozhovor přenášený prostřednictvím internetu“.

b) neoficiálnost – neveřejnost – neformálnost – mluvenost s převahou nespisovnosti nebo psanost s převahou spisovnosti.

Přímá interakce komunikantů, neformálnost prostředí, blízkost mluvenému projevu a do jisté míry i anonymita pisatelů vyvolávají pocit sounáležitosti, přispívají k dojmu, že komunikace probíhá v uzavřeném, soukromém prostředí. Pisatelé proto používají častěji mluvenou varietu jazyka, jakou komunikují běžně.

Jazyk elektronické komunikace se nachází mezi pólem mluvnosti a psanosti (Čmejrková 1997), oba typy kombinuje podle aktuálních potřeb. Mluvenost se nejvíce projevuje v příspěvcích nepřipravených, spontánních, ve kterých se pisatel snaží reagovat co nejrychleji. Celý projev je spjat s komunikační situací, důležitý je smysl sdělení a ne jeho forma, více využívány jsou prostředky hovorové a nespisovné. „Psaní do počítače zřejmě vykonává značný tlak na užití tvarů spisovné variety jazyka. I pisatelé mající sklon k využití spontánní mluvenosti užívají spíše morfologii spisovnou.“ (tamtéž, s. 244)

Na mluvené komunikaci se podílejí i prostředky paralingvální, např. tempo projevu, síla, výška hlasu, intonace, dynamika, a extralingvální, zvláště mimika a gestikulace (Čechová et al. 2008). „Paralingvistické prvky získávají v elektronické komunikaci (...) grafickou podobu. Intonaci a důraz nahrazuje několikanásobné opakování nebo zvýraznění některých znaků, kinetiku pak tzv. emotikony a obrázky.“ (Friedlová 2002, s. 57). Tento styl se někdy označuje jako tzn. (inter)netí mluva⁶. Využívání grafických prostředků má funkci aktualizací a zdůrazňovací a přispívá k pochopení významu sdělení.

Pravopisné chyby a překlepy se v psaném projevu objevují poměrně často, jejich výskyt se odvíjí od znalosti pravopisných pravidel, pozornosti při psaní, možností opravy textu a také rychlosti psaní. Specifikem elektronické komunikace je, že nejsou opravovány. Čmejrková (1997) uvádí, že důvody jsou pravděpodobně psychologické: pisatel upřednostňuje progresivní lineární postup a již napsanému se nevrací. Pisatel se totiž snaží reagovat co nejrychleji a rezignuje na výhodu psané formy, která mu dovoluje vzniklý text editovat. K výsledné podobě také přispívá technické vybavení, verze programu, nastavení webového rozhraní, jazyku klávesnice. Pisatelé často nepoužívají diakritiku, ačkoli dnes už kódování češtiny umožňuje používat písmena s diakritickými znaménky. Problém dosud přetrvává

⁶ Inernetí mluva, zkráceně netí mluva, je podle Hašové (2002, s. 209) typem zvláštního jazyka se specifickými jazykovými prostředky. Mezi ně patří emotikony, zkratky, akronymy, anglicismy, zkrácené podoby frekventovaných českých slov (např. *poe* místo *protože*), výrazy složené z čísel a písmen (např. *GR8* místo *great*), zjednodušení hláskových skupin *ks*, *kv* (např. *qetina* místo *květina*), zkrácené česko-anglické kombinace (např. *taxory* místo *tak sorry*), fonetizované podoby slov (např. *neska* místo *dneska*), výrazy bez diakritických znamének.

zvláště u komunikace se zahraničními adresáty.⁷ Použití diakritiky v elektronických textech kolísá i v rámci jednoho komunikátu. Mnozí uživatelé si zvykli na psaní bez diakritiky a nechtějí se zvyku vzdát, pro jiné je vynechání diakritiky pohodlnější, nemusejí se zdržovat hledáním příslušné klávesy. Uvolněnost na straně pisatele předpokládá toleranci na straně příjemce.

Výrazně se v elektronických textech projevuje intertextualita. Můžeme odlišit jak typ „technický“, tj. texty kopírované z jiných (i neelektronických), vkládání hypertextových odkazů, tak typ „jazykový“, umožněný jazykovými prostředky (např. citáty, aluze, prostředky s odkazovací funkcí). Hoffmannová (2006) chápe intertextualitu jako projev „stylizované spontánnosti“. Internetovému prostředí jsou vlastní tzv. hypertexty. Pod tímto pojmem rozumíme text, v němž je možno přecházet k jiným textům, příp. obrázkům, videím, prostřednictvím hypertextových odkazů.

⁷ Důvodem je rozdílné kódování počítačů. Standardní soustava ASCII znaků obsahuje 256 symbolů. Prvních 128 (tedy znaky 0 až 127), označovaných jako standardní znaková řada, je založeno na repertoáru anglické abecedy. Zbývající znaky (128 až 256) patří do tzv. rozšířené znakové řady, jež se využívá k vyjádření specifických znaků různých národních jazyků, např. českých písmen s diakritickými znaménky.

3. Charakteristika zkoumaných internetových textů

Naším cílem je na rozboru vzorku vybraných internetových textů ukázat specifický způsob zacházení s jazykem a rovněž s neverbálními grafickými prostředky na internetu. Jak už bylo zmíněno výše, internetové texty můžeme dělit podle odezvy v reálném čase. Z množství různých druhů internetových textů jsme vybrali dva typy asynchronní a dva typy synchronní komunikace. Nejprve stanovíme jejich obecné rysy.

3.1 Blog (weblog)

Pojem vznikl z anglických slov *log*, česky záznam či zápis, a *web*, které se používá jako synonymum ke slovu *(inter)net*, česky tedy síť, internet. Stažením vznikl výraz *blog*. V překladu tento výraz znamená internetový záznam. Častěji se však používá spojení „internetový deníček“.

Podstatu blogu vystihuje Kopecký (2007, s. 29): „pravidelně aktualizovaná internetová stránka, na které autor či spříznění autoři publikují své názory, postřehy, odkazy na jiné internetové schránky apod.“ Šindelář (2006, s. 7) dodává, že se jedná o “osobní webové stránky, na kterých uživatelé publikují své příspěvky ve formě článků”.

Tento internetový žánr asynchronní komunikace má mnoho podob. Vytvořit si jej může každý, služba je na vybraných serverech bezplatná. Autor blogu si vybírá server a název blogu podle svého uvážení. Uživatelské jméno zároveň slouží jako adresa blogu (např. <http://maly.blog.cz>). V podmínkách registrace se uživatel blogu, tzv. blogger, zavazuje, že nebude této služby využívat k šíření rasové či národnostní nesnášenlivosti nebo k jiným účelům, které jsou v rozporu s dobrými mravy, platnými zákony a obecně uznávanými etickými a morálními principy. V opačném případě si provozovatel většinou vyhrazuje takový blog ze služby bez náhrady odstranit. Uživatel nese odpovědnost za důsledky svých činů spojených s užíváním služeb. Komerční využívání blogu bývá podmíněno platbou.

Blogy můžeme rozlišovat podle autora nebo podle jejich zaměření. Nejčastější jsou blogy osobní, založené jedincem nebo skupinou autorů za účelem komunikace nebo zábavy. Existují také blogy firemní, sloužící prezentaci firmy, příp. instituce na internetu. Pro lepší orientaci mohou autoři zařadit své blogy do různých skupin podle obsahu, nebo podle cílené skupiny adresátů.

Internetové texty se vyznačují „symbiózou stylových rysů psané a mluvené komunikace“ (Čmejrková 2003, s. 48). Šindelář (2006, s. 7) budoucím *bloggerům* vzkazuje: „Můžete si psát, jak chcete a jistá forma osobitého vyjádření a grafického znázornění je u této formy publikování skoro očekávaná a chyby jsou tolerovány a přehlíženy, na rozdíl

od ‚oficiálních‘ zpravodajských médií, kde se klade důraz na formální a stylistickou správnost. Lze předpokládat, že blogy budou vykazovat nejvyšší míru připravenosti, jakožto texty psané monologické, a že mezi blogy osobními a firemními bude u první skupiny větší míra spontánnosti a mluvnosti. Přestože víme, že autorem článků na blogu může být i skupina osob, budeme uvažovat jednoho pisatele. Komentáře a diskuse, které blogy umožňují, jsou typem jiného internetového textu.

3. 2 Sociální sítě

Slovní spojení označuje internetový prostor, kde se za účelem komunikace schází skupina lidí propojených na základě sociálních vztahů, společných zájmů a dalších kritérií. Sociální sítě se také mohou vytvářet kolem internetových stránek, např. na jejich diskusních fórech (viz další podkapitola), sdružují přátele, kamarády, spolužáky, spolupracovníky či náhodné uživatele internetu. „Sociální sítě naplňují zejména komunikační, poznávací, emoční, sociální a bezpečnostní potřeby jejich uživatelů.“ (Pospíšil – Závodná 2009, s. 82)

Uživatelé vkládají prostřednictvím svého účtu, založeného na sociální síti, vlastní názory, myšlenky, komentáře a vzkazy, mohou reagovat na příspěvky ostatních spřátelených uživatelů a skupin, jejímiž jsou členy. Kromě textu disponují možností přikládat obrázky, fotografie, videa i hypertextové odkazy.

Sociální sítě můžeme rozdělit podle způsobu vzniku (vytvářené přímo uživateli, nebo s podílem uživatelů), obsahu (podle převažujícího typu informací – fotografie, video, text apod., nebo jejich kombinace), způsobu propojení uživatelů a míry interaktivity (přístup *offline*, *online*, individuální či kolektivní), způsobu přístupu (pouze povolená skupina osob, autorizace s registrací, volný přístup), dále podle použité technologie (diskusní skupiny, propojené blogy, virtuální realita atd.) a účelu (sociální sítě profesní a zábavní). (tamtéž)

Pro jejich zkoumání je důležitá znalost pozice jednotlivých účastníků včetně jejich vztahů, počet a častost spojení, přítomnost centrálních uzlů, odlišení na přímé a nepřímé spojení apod. (Krebs 2008) Pod pojmem Social Networking (nebo Social Network Service) rozumíme služby určené pro internetové komunity lidí, kteří sdílejí data ve virtuální síti. Možnosti komunikace jsou přitom různé, např. chaty, zprávy, diskusní skupiny. (Pospíšil – Závodná 2009)

Podle našeho názoru budou texty na sociálních sítích podobné internetovým diskusím a chatům. Vyšší míru přiblížení pravděpodobně nalezneme u diskusí, neboť příspěvky jsou archivovány a uživatel se k nim může vrátit. Jejich ukládání však není časově neomezeno.

3. 3 Internetové diskuse

Pod tímto slovním spojením rozumíme místo, kam uživatelé vkládají své názory na daný podnět formou komentáře. Od dále jmenovaných typů internetových textů se diskuse nejvíce liší tím, že přispěvatelé nemusejí být připojeni současně, mohou reagovat s časovým odstupem. Internetové diskuse patří mezi komunikaci asynchronní dialogickou. Jednotlivé komentáře jsou na stránce uchovávány, přečíst si je může kdokoli. „Díky tomu nejsou poznámky psány tak překotně, jsou zpravidla podrobnější a mnohem více věcné.“ (Žemlička 2003, s. 58) Nevhodné příspěvky bývají administrátorem smazány.

Internetoví uživatelé navštěvují diskuse z různých důvodů: převahuje potřeba popovídat si, sdělit někomu své názory a pocity, navázat kontakt s novými lidmi. (Hašová 2003) Kromě funkce komunikační mají diskusní příspěvky funkci informativní, příp. persvazivní.

Diskuse se může zobrazovat v jednoduché nebo strukturované formě, někdy je možné mezi nimi přepínat. Jednoduchá forma je typická pro chat, příspěvky se zobrazují chronologicky za sebou. Druhá forma je podobná stromu, vlákna příspěvků na sebe navazují podle toho, k jakému příspěvku odkazují. Probíhá-li na určitém serveru více diskusí, bývají řazeny do skupin tematicky.

V rámci internetových diskusí může rozlišit tyto podtypy: diskuse k webové stránce nebo článku, diskusní fóra, návštěvní knihy (*guestbook*), internetové poradny. Další dělení se opírá o míru anonymity přispěvatelů a o přítomnost moderátora, který dbá na dodržování pravidel, tj. disponuje mocí mazat nevhodné příspěvky, omezovat či zakazovat přístup návštěvníkům. Kopecký (2007) vymezuje na základě posledně jmenovaných kritérií tyto situace:

- 1) nemoderovaná anonymní fóra
- 2) moderovaná diskusní fóra s anonymní, ale ověřenou registrací
- 3) moderovaná diskusní fóra s neanonymní a ověřenou registrací

Do první skupiny budou vkládány příspěvky porušující pravidla netikety. Zároveň se stane terčem útoku tzv. reklamních spamových botů, což jsou programy pohybující se po internetu a vkládající do diskusí reklamní texty s odkazy na určité internetové stránky.

Ověřená registrace snižuje pravděpodobnost výskytu těchto programů. Přispěvatelé ve druhé skupině jsou chráněni svou anonymní přezdívkou (nickem), která bývá ověřována např. prostřednictvím e-mailu, vložením náhodného kódu.

Třetí skupina se většinou vztahuje k instituci. Příspěvatelé jsou snadno identifikovatelní, což brání volnému vyjádření jejich názorů. Diskuse tedy nepředstavuje kvalitní zpětnou vazbu. Riziko napadení reklamními spamy je však minimální.

V tomto typu textu se pravděpodobně budou častěji vyskytovat prvky mluvenosti, nepřipravenosti, spontánnosti než v případě blogů.

3. 4 Chat

Pojem pochází z angličtiny a do češtiny jej můžeme přeložit jako neformální rozhovor, popovídání, pokec.

Chatem souhrnně nazýváme synchronní elektronickou komunikaci realizovanou ve skupině „lidí, kteří se (*on-line*) přihlásili do některé z místností na jednom ze serverů, které tento typ komunikace umožňují“. (Jandová et al. 2006, s. 18) Servery se odlišují technickými parametry, nabízenými možnostmi, samozřejmě i grafikou a množstvím aktivních uživatelů.

Chatová komunikace bude pravděpodobně obsahovat ještě více prvků mluvenosti, než tomu bylo v diskusích. Příspěvky totiž bezprostředně reagují na předchozí repliky, pocit spontánnosti a nezávaznosti je násoben vědomím, že text nebude uchovávan.

3. 4. 1 Webový chat

Webový chat představuje nejrozšířenější formu synchronní elektronické komunikace. (Kopecký 2003) Umožňuje verbální kontakt dvou až několika desítek účastníků přítomných ve stejnou dobu v tomtéž virtuálním prostoru. Chat vytváří „prostor pro vytváření fiktivní identity a simulaci kontaktu, nalézání spřízněných duší, jindy jen úpěnlivé volání zanikající ve zmeti hlasů“. (Čmejrková 2006, s. 6) Diskutující vystupují pod přezdívkou (nickem), jež představuje podmínku registrace.

Webové chaty se realizují v místnostech, které jsou specifikovány tematicky nebo jiným způsobem. (Friedlová 2002) Administrátor/správce místnosti moderuje diskusi. Před vstupem do místnosti musí návštěvník souhlasit s jejími pravidly, za jejichž porušení může být potrestán, nejčastěji tzv. vyhozením z místnosti.

Příspěvky se zobrazují chronologicky s každou aktualizací stránky a vedle textu sdělení obsahují přezdívku jejich autora. Lze je posílat buď všem návštěvníkům dané místnosti, nebo vybraným osobám, aniž by ostatní mohli tyto příspěvky sledovat, což je označováno jako šeptání. „I když jsou repliky realizovány v psané podobě, nemůžeme hovořit o dialogickém textu, protože se jedná o skutečný rozhovor, který má některé vlastnosti dialogu mluveného.“

(tamtéž, s. 53) Mezi ně řadí pohotovost, bezprostřední reakci na dané podněty, nepřipravenost a nedostatek větné perspektivy, která se projevuje ve formální i obsahové stránce.

Cílem komunikantů navázání a co nejdější udržení komunikace. Důraz je proto kladen na grafickou podobu textu, neboť elektronická komunikace nemá k dispozici neverbální jazykové prostředky. Jako kontaktní konektory fungují všechny jazykové i mimojazykové prvky, které slouží ke vzbuzení zájmu a udržení pozornosti čtenáře. (tamtéž) Specifickým znakem každé repliky je individuální styl pisatele, který konverzaci ovlivňuje. Čmejrková (2006) konstatuje, že v chatech se nachází nejvíce metajazykových operací, variability a jazykových her. V příspěvcích se mísí různé jazykové kódy, vzhledem k věku a technickým dovednostem diskutujících nejčastěji angličtina, dále sem proniká kód číselný a grafický. Řada rysů je společná s charakteristikou e-mailové komunikace (viz Čmejrková 1997; Hladká – Šmilauer 2006).

3. 4. 2 Instant Messaging (IM)

Český překlad kategorie programů, shrnutých pod tímto pojmem, by zněl: okamžité posílání zpráv. Český ekvivalent se zatím nepoužívá.

Jedná se o synchronní typ dialogické internetové komunikace. „Tato internetová služba v sobě zahrnuje výhody e-mailu a klasického chatu.“ (Žemlička 2003, s. 59) Uživatelům dovoluje využívat většího počtu funkcí než jen vyměňování krátkých zpráv (neboli chatování), např. posílání souborů s omezeným objemem dat, hraní her. Komunikace probíhá výrazně rychleji, většina IM programů má totiž propracovaný status připojení, takže informuje ostatní uživatele, zda je její uživatel *online*, nebo *offline*, příp. je-li zaneprázdněn, jakou má náladu. Toto nastavení je individuální.

Oproti webovému chatu potřebuje uživatel speciální program, tzv. klient, díky němuž se lze připojit k jednotlivým serverům. Klienty se rozlišují např. podle funkcí, možnosti rozšíření, podporované platformy.

Z velkého počtu IM programů jsme vybrali následující dva, které budeme nyní stručně charakterizovat.

3. 4. 2. 1 IRC

Zkratku IRC (Internet Relay Chat) bychom mohli do češtiny přeložit jako „povídání přenášené prostřednictvím internetu“.

Internetová komunikace typu IRC stála u zrodu služeb IM. Její počátek se datuje do roku 1988, kdy byl na finské univerzitě v Oulu byl naprogramován první IRC klient. Po připojení do internetové sítě došlo k celosvětovému rozšíření (Stenberg 2008)

Uživatelé IRC komunikují prostřednictvím kanálů, které jsou podobné místnostem u webového chatu. Název kanálu uvozuje znak # (např. #czechoslovakia), uživatelé mohou být přítomni na několika kanálech najednou a zároveň mohou komunikovat individuálně mezi sebou. K výhodám IRC ve srovnání s chatem patří rychlejší zobrazování příspěvků nebo větší množství funkcí. (Žemlička 2003)

3. 4. 2. 2 ICQ

Anglicky hláskovaná podoba zkratky označuje větu „I seek you“, česky „hledám tě“.

Program vytvořila malá izraelská firma Mirabilis v roce 1996 a o dva roky později jej prodala americké firmě. Změna vlastníka autorských práv neovlivnila jeho šíření: byl a stále je zdarma, což v praxi znamená, že si jej může kdokoli stáhnout zdarma na internetu, nainstalovat a používat. (tamtéž) Kopecký (2007) uvádí, že se v současnosti jedná o jeden z nejpoužívanějších komunikačních nástrojů na světě.

Uživatelé ICQ jsou registrováni pod tzv. číslem UIN (plným názvem Unique/Unified Identification Numer, česky unikátní identifikační číslo). Na server se mohou přihlásit buď jím, nebo přezdívkou, kterou si určí sami.

Část korpusu analyzovaných textů pochází také z elektronické komunikace realizované prostřednictvím tohoto programu. Domníváme se, že sdělení budou vykazovat stejné jevy jako komunikace chatová, neboť princip ICQ je postaven na bázi chatu, tedy spontánního dialogu.

4. Analýza textů

Počítače znamenaly revoluci v práci s textem: umožnily ho např. editovat, graficky zpracovávat až v posledním kroku, vkládat do něj grafiku, internet jednotlivé možnosti propojil a přinesl vznik nové řady textů s charakteristickými znaky a funkcí. Internetové texty jsou specifické především propojením prvků mluveného a psaného modu. V této práci se chceme zaměřit na popis různých inovativních způsobů vyjádření v rámci výše popsaných druhů internetových textů a na stanovení shod a rozdílů mezi nimi.

4.1 Blog

První ukázka pochází z osobního blogu, který je pro naši práci zajímavější než blogy firemní. Ty se sice snaží v poslední době více přiblížit potencionálnímu zákazníkovi, např. používáním neformálního stylu vyjadřování, vedoucí úlohu v nich přesto stále hraje reklama, proto necháváme analýzu těchto textů stranou.

Ukázka č. 1:

krachuju:D

Čawky lidičky:D tak sem vám zas něco přidala...odpoledne sem byla mamce koupit dárek a nakonecxD aj s kámoškouxD tagže to můžete brát, jakože sem byla venku:D jinak zítra je teda oslava, pozítří takyxD nejdřív jedna strana, pak druháxD tagže tu budu jenom dopoledne...ale to se zvládne:D nadpisu nevšímat. Já jenom tak trošku krachuju se zprávičkamaxD no nic...mějte se...pááško:) lawuju♥

(zdroj: <<http://lucievandijk2.blog.cz/>> [cit. 2010-02-23])

Čtenářskou atraktivnost blogu vedle obsahu významně ovlivňuje také jeho grafická podoba. Texty jsou proto přizpůsobovány celkovému vzhledu blogu, který v daném internetovém prostředí prezentuje autora. Podle jazyka tedy můžeme určit věkovou skupinu, do níž autor patří (v našem případě se pisatelka orientuje na své vrstevníky, věkově zařaditelné do období puberty).⁸

Uvedený článek je velmi krátký, přesto v něm můžeme zaznamenat mnoho prostředků používaných výhradně v rámci elektronické komunikace. Emotikony nahrazuje autorka některá interpunkční znaménka, např. čárku: *Čawky lidičky:D tak sem*; tečku na konci věty:

⁸ Soudíme tak podle jazykových inovací, které se objevují na dalších blozích náctiletých jedinců Ukázky dalších blogů s podobnými rysy uvádíme v přílohách.

Já jenom tak trošku krachuju se zprávičkamaxD; příp. vykřičník: ...pááško:). Výrazně znesnadňují čtení, protože nejsou odděleny od posledního slova mezerou. Pisatelka používá výhradně tzv. kladné emotikony⁹, ve škále od jednoduchého úsměvu :) po hlasitý smích :D, až k dusivého řehotu xD. Obrázek srdíčka podtrhuje význam předchozího slova (*lawuju♥*).

Psaní velkých a malých písmen na začátcích vět kolísá. Čtenář si podle nich nemůže určit hranici větných celků, neboť pravidlem, že každá věta začíná velkým písmenem a končí tečkou, otazníkem nebo vykřičníkem, se autorka neřídí. Kdybychom důsledně uplatňovali toto pravidlo, obsahovala by ukázka dvě věty, nadpis a závěrečnou formuli pozdravu. Zajímavé je, že nadpis článku není psán velkým písmenem, zatímco úvodní pozdrav ano. Chápání samostatných vět, zda např. označují tři tečky ve větě její ukončení, nebo pauzu, pisatelovo váhání (*tak sem vám zas něco přidala...odpoledne sem byla mamce koupit*) závisí na každém čtenáři. Díky dlouhým, jakoby nepřerušovaným výpověďním celkům připomíná souvislý proud řeči.

Přestože jsme zařadili blog mezi asynchronní formy elektronické komunikace, mohli bychom podle některých jevů soudit, že se na výsledné podobě textu podepsal časový tlak. Tuto hypotézu zejména podporují: vynechání mezer mezi slovem a emotikonem po něm následujícím, dále vynechání mezery po třech tečkách, výrazná spontánnost, projevující se ve větné stavbě, tj. nerozčleněné souvětí, vsuvky, větný ekvivalent (*nadpisu nevšímat*). Také oznámení *Já jenom tak trošku krachuju se zprávičkamaxD*, tedy přiznání, že autorka blogu nestíhá psát a vkládat nové články, potvrzuje tuto domněnku. Je samozřejmě možné, že výše uvedené znaky (kromě „krachování“) patří do autorčina stylu.

K uvedeným grafickým inovacím můžeme ještě přidat pravopisné, které jsou také předmětem hravého přístupu k textu a psaní vůbec a které přispívají k odlehčenému tónu článku. Místo písmena *v* se v některých případech objevuje *w* (*se zprávičkama*). Ve slovech *tagže*, *sem* je použita jejich fonetická podoba. Výraz *lawuju* vznikl z fonetické podoby anglického slova *love* (milovat; láska), kde bylo písmeno *v* nahrazeno *w*. Zmnožení písmen *á* v pozdravu *pááško* má zřejmě signalizovat prodloužení první slabiky a tak simulovat mluvení. Jako projev jazykové hry chápeme dále nahrazení určitých písmen jinými, jak vidíme ve slovech *čawky*, *pááško*. Písmeno *w*, které se v původních českých slovech neobjevuje, vnuká čtenáři představu, že slovo, v němž je obsaženo, pochází z cizího jazyka. Fonetický přepis anglického slovesa *love* sice toto slovo přiblížil češtině, vložením písmena *w* se však vrátilo zpět do cizího ortografického systému.

⁹ Dělení na emotikony kladné, vyjadřující nevázně míněný příspěvek, a záporné, použité v případě nelibosti, smutku, přejímáme od Hašové (2003).

Zvláštní způsob zacházení s jazykem, kterým jsme v tomto textu našli, odkazuje citovaný článek a vlastně celý blog do komunikace neformální, přestože určitou míru formálnost pisatelka zřejmě pociťovala, článek totiž opatřila nadpisem, byť napsaným velmi nestandardně. Odklon od některých pravopisných pravidel, převaha mluvenosti nad psaností¹⁰ a jazyková hra, která se vine celým textem, považujeme za projevy stylizace pisatele. Internet umožňuje budování nové identity, neboť v anonymním prostředí záleží pouze na datech, která zveřejní sám uživatel. Naše práce se snaží zodpovědět otázku, zda anonymita ovlivňuje výskyt uvedených grafických a pravopisných změn a do jaké míry tak činí. Vybrali jsme proto do další ukázky text z blogu veřejně známé osoby.

Ukázka č. 2:

Fotbalista Pavel Nedvěd si zase pochválil, jak si při běhu městem prohlédl Prahu a jak se mu to líbilo. 8 500 lidí, což je, mimochodem, o třetinu více než dříve (chudáci, nevěděli, že je to celé zorganizované proto, aby jim zlolajný primátor poškodil zdraví), se radovalo ze sportu, z pěkného počasí, z krásné Prahy. Běžci si mohli například schovat věci do úschovny, najíst se, napít, převléknout v převlékárně, dokonce se nechat namasírovat. Zadarmo. „Ne ne né, zvrzali to, dva lidi mi šlápli na nohu a tramvají jsem pak jel o 20 minut déle, než jsem zvyklý, to mně tedy nakrklo, za to je má satira ztrestá, magistrátníky pekelné,“ finišuje se imaginární myšlenkový půlmaratón a škarohlídný text je hotov. Ale třeba vám nikdo na nohu nešlápl, tramvají jste nejel, a někam na pivo jste dorazil včas, pane Kupče. Psal jsem to už – to ta má fantazie...

Pobězte příště s námi, pane Kupče. Třeba vám vyplavené endorfíny pomohou k pozitivnějšímu pohledu na svět a při troše štěstí se možná ani neudusíte. Pokud jde o váš zdravý rozum, objektivní přístup a novinářskou etiku, ty se tedy zjevně už udusily. Možná víte, že tradice maratonu vznikla na základě příběhu posla DOBRÉ zprávy o vítězství. Nechci po vás, abyste kvůli tomu běhal, ale zajímalo by mne, zda byste alespoň „nosit“ pozitivní informace také zvládl.

(zdroj: <<http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/pavel-bem.php?itemid=9405/>> [cit. 2010-04-13])

¹⁰ Ve všech jazykových plánech používá autorka prostředky z hovorové a obecné češtiny. K hovorovým prostředkům řadíme např. koncovku *-uju* místo *-uji* v 1. osobě singuláru (*krachuju, lawuju*), částici *no*, emocionálně zabarvená slova *mamka, zprávičky, lidičky*.. Vliv obecné češtiny je patrný např. na slově *kámoška* nebo na spojovacím výrazu *jakože*, výraz *aj* hodnotíme jako regionalismus, pocházející z Moravy. Syntaktickým zvláštnostem jsme se už věnovali, proto je jen shrneme: v ukázce se objevují převážně parataktické konstrukce, dále nevětné celky, slova bez výpovědní funkce (*no nic, teda*).

Pisatel blogu, ze kterého citujeme, se neskrývá za přezdívku, ale uvádí své pravé jméno. Ve svém „internetovém deníčku“ zveřejnil také svou fotografii a stručný životopis, doplněný o záliby, blog tedy přispívá k utváření mediálního obrazu této osobnosti. Naše ukázka byla součástí článku, psaného jako reakce na novinový článek.

Na rozdíl od ukázky č. 1 zde nenacházíme téměř žádné jazykové zvláštnosti. Článek je psán podle spisovné normy bez jakýchkoli odchylek, autor jej pravděpodobně před zveřejněním zkontroloval a případné chyby opravil. Interpunkční nesrovnalosti nacházíme ve větě *8 500 lidí, což je, mimochodem, o třetinu více než dříve, (chudáci, nevěděli, že je to celé zorganizované proto, aby jim zloajný primátor poškodil zdraví), se radovalo ze sportu, z pěkného počasí, z krásné Prahy*. Jednoslovná vsuvka *mimochodem* se většinou neodděluje čárkami (podobně jako „prosím“) a čárka by také neměla být mezi slovem *dříve* a závorkou.

V celém textu nacházíme jedinou grafickou inovaci, a to slovo *DOBŘE*. Pisatel využil velkých písmen ke zdůraznění významu tohoto slova. Protože je takto napsán pouze jeden výraz, autor jej použil záměrně, aby na něj upozornil.

Z porovnání textů dvou různých blogů vyvozujeme, že jazykové zvláštnosti souvisejí s mírou anonymity pisatelů a s jejich vlastním chápáním sebe prezentace na internetu. Autor první ukázky vystupuje na svém blogu výhradně pod přezdívku, pro nás neprůhlednou (*Lucievandijk*). Závěry, které jsme o něm a jeho způsobu užívání psaného jazyka učinili, proto nevztahujeme k nikomu konkrétnímu, obraz tohoto člověka jsme si vytvořili pouze na základě textu. Autorem blogu je pravděpodobně dívka mezi 11–20 lety, která má nějakou vazbu na území Moravy. Oproti tomu známe autora druhé ukázky celým jménem (*Pavel Bém*). Jedná se o veřejně činnou a v médiích známou osobu, takže informacemi vyčtenými z textu a blogu jsme si pouze doplnili, příp. pozměnili obraz již utvořený. Použití jazykových zvláštností můžeme chápat jako projev exhibicizmu, protože se jedná o příznakové zacházení s jazykem a adresát si v této situaci klade otázku, co autora vedlo k tomuto nestandardnímu projevu. Chce-li být pisatel vnímán jako seriózní osoba, které lze vyčtená slova věřit a která zná normu veřejného, formálního stylu, bude v jejím textu objevovat minimální počet výše popisovaných inovací. Tyto závěry samozřejmě nemusí být obecně platné, neuvažujeme zde autora-spisovatele.

4. 2. Sociální síť

Texty na sociálních sítích jsou převážně dialogického charakteru. Uživatelé vědí, že informace zveřejněné na jejich profilu, slouží k navázání komunikace, tomuto cíli tedy podřizují jednak obsah, jednak grafickou podobu textu. Na profilech zveřejňují kromě textu také fotografie, obrázky, videa, zvuk, hypertextové odkazy. V prvním případě jsme vybrali text ze sítě Lidé, ve druhém jde o síť Facebook.

Ukázka č. 3

Jooo Gotík :)...vzpomínky na základku vid xD. Díky tobě jsem jí prolezl xD. Muj další BEEEST kámoš ;-). Připrav se na víkend :)...bude chlastačka xD. Já, ty a Picasso 8-)...bude mazec xD. Musíme si to zas po dlouhý době zopáknout ne? xD...

(zdroj: <<http://profil.lide.cz/gothic.tom/profil/>> [cit. 2009-12-11])

Ukázka pochází z profilu určitého uživatele, konkrétně ze sekce *Přátelé o mně říkají*.

Tento komentář slouží do jisté míry jako prezentace, „reklama“ uživatele, přátelé by totiž měli zaručovat jeho důvěryhodnost, komunikativnost a další oceňované vlastnosti, jež by mohly přispět k zvýšení zájmu jiných uživatelů o danou osobu. Z tohoto důvodu přidávají přátelé většinou kladné hodnocení (*BEEEST kámoš*) a zásluhy uživatele (*Díky tobě jsem jí prolezl*), za něž vyjadřují svůj vděk. Často také připojují žádosti o brzké setkání.¹¹ Text vypovídá kromě hodnoceného uživatele i o osobě pisatele. Veškeré závěry, kterých v následujícím rozboru dosáhneme, se budou týkat výhradně produktora textu.

Délka komentáře a jeho obsah jsou libovolné, pisateli je dovoleno vkládat text, obraz, zvuk apod., převažuje však první položka. Co se týče grafické stránky textu, můžeme si všimnout, že za každou větou nebo celkem obsahově odlišným od následujícího stojí emotikon. Na rozdíl od ukázky z blogu nefunguje jako náhrada interpunkčního znaménka, emotikony se vztahují výhradně k obsahu předchozí výpovědi. Poslední emotikon, který můžeme interpretovat jako dusivý smích, řehot, v souvislosti s třemi tečkami pravděpodobně odkazuje k celému textu a naznačuje jeho pokračování. Celkem se zde objevují čtyři různé emotikony a všechny nějakým způsobem označují smích.¹²

¹¹ Srov. další komentáře profilů z téhož serveru, umístěné v přílohách.

¹² Emotikon :) označuje smích, štěstí, humor, vtip; xD vyjadřuje smích podobný „dusivému řehotu“; ;-)) znamená mrkání; 8-) ukazuje obličej s nasazenými slunečními brýlemi, kterými pisatel dává najevo pohodu, dobrou náladu. (Komrsková 2010)

Dále zde nacházíme slova se zmnoženými hláskami. Emocionální citoslovce *Jooo*, které uvozuje celý text, značí výkřik nebo povzdech. Touto reakcí zahajuje pisatel své vzpomínání na základní školu, kde se s přítelem *Gotíkem* setkal. Druhý případ zmnožení písmen ukazuje anglické slovo *BEEEST*, v němž znásobená litera zřejmě nemá prodlužovat výslovnost, ale spíše zdůrazňovat společně s velkými písmeny význam slova.

Napsáním určitého výrazu velkými písmeny (*BEEEST*) dojde k jeho zdůraznění: opticky vystoupí z textu, přitáhne pozornost těch, kteří si profil pouze prohlížejí, a napoví, že mu pisatel přikládá velký význam.

Produktor textu používá diakritická znaménka s výjimkou slov *vid* a *muj*. V obou případech jde o záměrné vynechání diakritiky, ale z odlišných důvodů. U zájmena *muj* je použita jeho krátká výslovnostní varianta, zatímco vynechání háčku ve výrazu *vid* oporu v řeči nemá, na konci se vyslovuje hláska *í*. Přikláníme se k názoru, že motivací v tomto případě bylo obtížné psaní písmena *d'* na klávesnici. Autor upřednostnil rychlost psaní nad správností textu a spolehl se na to, že čtenář díky kontextu porozumí.

Nejvíce pravopisných chyb shledáváme v oblasti interpunkce: chybí mezera po třech tečkách (*na víkend :)...bude*), čárka po citoslovci (*Jooo Gotík*) a před tázacím dovětkem (*Musíme si to zas po dlouhý době zopáknout ne?*). Tři tečky označují vynechání určitého výčtu skutečností, ale také naznačují, že po nich následuje komentář předchozího textu (*Já, ty a Picasso 8-)...bude mazec*). Chybně je použit tvar zájmena *ona* ve 4. pádu singuláru (*Díky tobě jsem jí prolezl*), který však odpovídá běžné výslovnosti v obecné češtině.

Jazykové hře podléhá dále přezdívka uživatele, který je v textu předmětem charakteristiky. Jeho přezdívka *gothic.tom* byla zkrácena a pozměněna na familiárnější *Gotík*.

Grafické a pravopisné inovace přispívají vedle neformálně pojatého jazyka k bezprostřednímu tónu celého textu, k navození představy mluveného projevu.

Ukázka č. 4

Radka Haislová tyjoo,vůbec nevím co dneska,doma už mě to nebaví,nechcete jít se mnou někdo veen:-D???...to bylo blbí,ale já už faakt nevím co dneska večer:-(...

29 listopad v 12:29

Petr Bílek ahojky preju Ti vse NEJJJJJJJJJJJJJJJ!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

02 leden v 18:35

Hany Bunny Kubovcová hola amigos, nechystáte se na zítřejší rychlobruslení někam do pubu? nemám v praze ani pc, ani televizi, takže mi nic jiného nezbyde a byla bych moc ráda, kdybych nemusela někam do tipáče na samotku :)) a mohla bych se někam vetřít :)
25 únor v 23:08

Adéla Francová o5 stěhuje...tentokrát ne sebe ale ségru.....já z toho nevyjdu:D
09 březen v 14:29

Pavĺína Mistrová ty moje slavný moudráky se opět začínají ozývat :-/ Bohužel tím moje inteligenci zatím není poznamenána :-) Zaznamenávám spíše pravý opak :-D:-D
18 březen v 13:27

Aleš Vilánek ta třístka pod nehtem mě fakt sere... ku*va to bolí):-!
pá v 16:51 (9. 4. 2010)

Ondřej Hoško jj tam je velmi příjemná :-D

pá v 16:53

Aleš Vilánek tak jsem ji změřil má skoro 5mm

pá v 16:54

Karel Dolansky bvebáňku :-D

pá v 17:00

Tyto texty pochází z profilů na síti Facebook. Uživatelé zde vystupují nejčastěji pod svými občanskými jmény, přestože jako uživatelské jméno mohou zvolit i přezdívku. Registrace je ověřována e-mailem. Ke každému komentáři přidává server automaticky den a čas odeslání. Pracovali jsme s českou verzí sociální sítě, v níž je den měsíce uveden bez tečky, pravděpodobně kvůli špatnému naprogramování.

Příspěvky mohou i nemusí osahovat diakritiku – její používání závisí pouze na pisateli. Text bez diakritických znamének jsou však ostatní uživatelé schopni bez námahy rozluštit a reagovat na něj¹³. Toto nepovažují pisatelé za prohřešek proti zásadám pravopisu. (Hladká – Šmilauer 2006)

¹³ Z důvodu správné interpretace přidáváme diakritiku všem slovům z ukázky, se kterými dále pracujeme. Toto pravidlo uplatňujeme v analýze všech textů.

V ukázce se objevuje řada emotikonů s rozdílným významem a použitím. Uživatelé používají varianty s nosem :-D i bez něj :D, přičemž přítomnost nebo nepřítomnost znaménka pro nos neovlivňuje význam, pisatel tím pouze zkracuje čas napsání (Hoffmannová 2003). Emotikony jsou v některých případech používány místo interpunkčních znamének, a to opět z důvodu úspory času (*Bohužel tím moje inteligenci zatím není poznamenána :-)* *Zaznamenávám spíše pravý opak :-D:-D*). Ve sdělení *to bolí:-!* vyhlíží vykřičník jako součást emotikonu, ale podle našeho názoru se jedná o překlep, nejprve měl být emotikon a po něm, bez oddělení mezerou, vykřičník: *to bolí:-!* Nevylučujeme ale ani nový typ emotikonu, neboť v této oblasti panuje neustálenost a naprostá volnost. V naší ukázce se však emotikony většinou objevují jako dokreslení samotného sdělení nebo výrazu, naznačují tak adresátovi, jak by měl daný výrok chápat. Například sdělení *já z toho nevyjdu:D* je míněno ironicky, autorka si sice na stěhování stěžuje, ale kladný emotikon, označující veselý smích, napovídá, že to dělá ráda. V debatě o třísce označuje emotikon ironii (*jj tam je velmi příjemná :-D*) a pošklebek (*bvebáňku :-D*). *Hany Bunny Kubovcová* používá emotikony, aby zakryla rozpaky nebo troufalost své veřejné prosby, ve které žádá, zda by se nemohla připojit k nějaké společnosti sledující rychlobruslení (*byla bych moc ráda, kdybych nemusela někam do tipáče na samotku :)) a mohla bych se někam vetřít :))*). Podobně se chová *Radka Haislová* ve větě *to bylo blbí,ale já už faakt nevim co dneska večer:-(..., v němž se de facto emotikonem omlouvá za své pocity a špatnou náladu.*

Povšimněme si dále psaní velkých a malých písmen. Příspěvky mají většinou charakter komentáře, který by mohl být připojen k jinému pomocí pomlčky (*jj tam je velmi příjemná :-D*), přesto je většina z nich sestavena jako věta. Malé písmeno na začátku mnoha komentářů je pravděpodobně výsledkem pisatelovy snahy o rychlost při výměně informací nebo jeho návyku, či dokonce lenosti. Někteří uživatelé na pravopisná pravidla o malých a velkých písmenech zcela rezignovali a užívají jen malá (viz uživatelky *Radka Haislová* a *Hany Bunny Kubovcová*). Oproti tomu slovní spojení *vše NEJJJJJJJJJJJJJJJJ*, v němž druhé slovo zahrnuje všechna slova s předponou nej- vyskytující se v přáních, ukazuje, že velkými písmeny lze jednak upoutat čtenářskou pozornost, jednak tím slovo zdůraznit.

Oblast interpunkce je velmi bohatá na ukázkou různých inovativních přístupů, mezi které řadíme zmnožení interpunkčních znamének, záměrné vynechání veškerých znamének a jejich nahrazení emotikony, o němž jsme už hovořili. Zmnožení teček často označuje přerušování nebo nedokončení výpovědi (*mě fakt sere... nebo Adéla Francová o5 stěhuje...tentokrát ne sebe ale ségru*), může také poukazovat k předchozímu sdělení, na které pisatel navazuje (*...to bylo blbí*). Řada vykřičníků v přání *Petra Bílka (ahojky preju Ti vse*

jazyků, při němž dochází k přizpůsobení slov cizího jazyka morfologickému systému uživatele mateřského jazyka.

Viděli jsme, že rychlost psaní a časový tlak se podílejí na vytváření některých jazykových změn: motivovaných, jako je vynechávání mezer po interpunkčních znaménkách, „nosů“ u emotikonů, používání zkratk atd., a nemotivovaných, mezi které řadíme překlepy a pravopisné chyby. Celek tudíž připomíná souvislou řeč, zápis mluveného jazyka.

4. 3 Internetové diskuse

Ukázka pochází z diskuse ke článku o nové knize na téma vztahu muže a ženy. Snažili jsme se udržet grafickou stránku textu. Struktura příspěvků je dána jednak časovým okamžikem jejich odeslání, jednak návazností podle tématu. U jednotlivých příspěvků proto uvádíme jejich nadpis, podle něhož můžeme rozeznat, k jakému komentáři se vztahují. Příspěvatelé mohou vyjadřovat své názory a postoje s různě dlouhým časovým odstupem, součástí komentáře je tedy kromě přezdívky (*nicku*) datum a hodina odeslání, podle nichž se příspěvky organizují.

Ukázka č. 5:

Pravda, priznani, rozpor, duvod 17. 5. | 1:28 Gin

>Já jsem do manželství opakovaně vstoupila z jakéhosi pomnutí smyslů...< - zajimave priznani, takže se nam zeny vdavaji z pomnutí smyslu, a proc muzi...??

Odpověď 18. 5. | 7:28 Karin

Sorry, vcera jsem se tu nejak uz nedostala a nevim, zda tu jeste prijdete. Ale zkusim to : ano, zenska ocekavani v mnoha pripadech jsou nejasna, i kdyz ony si myslí, ze jsou jasna - ale co je jasneho na tom, kdyz zenska chce : "aby me chapal", "aby se dokazal vcitit do mych pocitu", "aby byl citovy a sdílel se mnou pocity"...opravdu je to radost k pohledani :-) TOHLE snad ani plnit nelze:-)

kdyz se ptam blize, a reju a reju, nakonec z nich vypadne treba toto : aby si se mnou povídal. No dobre, ale proc mu nereknete, ze vecer, pred televiznima novinama si budete pul hodky povídat? vetsina muzskych to rada splniodpoved: kdyz je to takhle naplanovane, nema to cenu :-))))

Chce to nekolikamesicni praci, nez zenska pochopi, ze - s odpustenim - blbne :-) Ale, pokud v tom vytrva, pak se smeje sama sobe a muzskemu klidne rekne: hele, mela jsem pitomy den. Ja si ho vyresim, zadny strachy, ale potrebovala bych, abys chvili sedel, dovolil mi, abych ti dala hlavu na rameno a hladil me - tak deset minut, rekla bych. KAZDEJ vyhovi :-)

S tím "na oplatku" jsem to nemyslela tak, že se počítá každá ukon. Myslela jsem to tak, jak jste to pak správně vysvětlil. prostě vzájemná pomoc, vzájemně poskytování - dobrovolně. ne počítat každé "ukon".

A s tím vysvětlením? Ale jo, leccos se da říci :-) kromě toho, co jsem psala vyše - třeba se da říci, hele, kocourku, dej pradlo do pracky, než umyju nadobí. Jste jsem neviděla normalního mužského, který by neudělal...Ale když ženská se NAPADNE honi, tváří jako mrak, neutěšně vzdychá a nerečne a nerečne - to je pak problém :-)

Odpověď | 17. 5. | 9:39 jay

Máte těžkéj mindrák. Víte o tom?? :-O

Odpověď | 17. 5. | 11:34 mirek

Jakej? :)

Odpověď | 17. 5. | 14:53 jay

...málo peněz? ;:-)

Odpověď | 17. 5. | 16:12 Kim

Nebo dost peněz, ale Harpagonův komplex...

Odpověď | 17. 5. | 17:05 mirek

Sice se ho snaží ten kecal Moliere všemožně a úplně nerealisticky zesmesňovat, ale skutečnou předlohou byl jistě velmi rozumný muž.... :p :))))

Odpověď | 17. 5. | 17:24 Kim

Rozumný muž? - až na tu zlobu, sobectví, vypočítavost a paranoiiu.

Odpověď | 17.5.09 | 17:21 xena

Tam mělo být: a to, co píše o ženách nemyslí vážně. Já už jsem taky v pr..... :-))))))

Odpověď | 17.5.09 | 19:35 Gin

a už jsem taky v pralinkách až po usi. :-))))))

(zdroj: <<http://zena.centrum.cz/volny-cas/uspesna-zena/2009/5/17/clanky/simona-monyova-zeny-maji-ve-vztazich-prehnana-ocekavani/>> [cit. 2009-05-28])

Na ukázce si můžeme povšimnout toho, jak probíhá asynchronní elektronická komunikace a jak její účastníci pracují s jazykem. V rozboru začneme nejprve od stránky grafické.

Na první pohled vidíme, že někteří uživatelé nepoužívají diakritická znaménka. Pro čtenáře a další komunikanty je přesto obsah příspěvků srozumitelný, reagují na něj, aniž by jim nepřítomnost diakritiky vadila. Přestože nabízejí některá slova bez diakritických znamének více výkladů (např. *napadne* a *nápadně*), kontextové zapojení pomůže s jejich správným dešifrováním, takže komunikant si může dovolit napsat i delší text, jak vidíme v příspěvku od *Karin*.

Nápadné je také používání velkých a malých písmen. Výjimkou v diskusích nejsou příspěvky, které mají formu věty, ale začínají malým písmenem (*většina mužských to ráda splní*). V naší ukázce se vyskytuje na několika místech komentář určitého vyjádření uvozený spojovníkem, přičemž po členicím znaménku následuje malé písmeno a celek zakončuje tečka (*Rozumný muž? - až na tu zlobu, sobectví, vypočítavost a paranoi.*). Znaménko signalizující zakončení věty často nahrazuje emotikon, který může i nemusí být oddělen od posledního slova mezerou (*TOHLE snad ani plnit nelze:-)* anebo *KAZDEJ vyhoví :-)*). Dochází také k zmnožování interpunkčních znamének. Tři, příp. více teček může podle znamenat jak vypuštění části promluvy (*vstoupila z jakéhosi pominutí smyslů...*), tak naznačení promluvy neúplné, nedokončené, kterou si čtenář domyslí (*skutečnou předlohou byl jistě velmi rozumný muž....*), jiný účel mají v případě nahrazení části sprostého nebo nevhodného slova (*v pr.....*). Zmnožení otazníků (*zeny vdávají z pominutí smyslu, a proč muži...??*) signalizuje zdůraznění, větší naléhavost, v námi vybraném příkladu může jít také o řečnickou otázku.

Ačkoli v celé elektronické komunikaci platí, že slova napsaná výhradně velkými písmeny znamenají křik (Pospíšil – Závodná 2009), v naší ukázce pravděpodobně signalizují jen zdůraznění.

V elektronické komunikaci existují prostředky, které pomáhají pisatelům naznačit, zda byl příspěvek myšlen vážně, nebo ne. Také v případě jazykové hry, se kterou se setkáváme v ukázce, naznačují emotikony ráz příspěvku. Např. vyjádření *opravdu je to radost k pohledání :-)* má čtenář chápat jako ironické, *radostí k pohledání* nejsou míněny kladné vlastnosti nebo mužovo žádoucí chování.

Vliv na vnější formu diskusních příspěvků má vedle snahy komunikantů reagovat co nejrychleji vědomí, že text bude publikován veřejně a na webové stránce uchováván. Pisatelé nejsou v časovém tlaku, mohou si formulaci rozmyslet i opravit. V naší ukázce se nevyskytují žádné překlepy, ale v další ukázce internetové diskuse, umístěné v přílohách, je nalezneme. Čmejková (1997) mluví v tomto případě o lineárnosti psaní: pisatel se k napsanému textu nevrací a rezignuje na možnost oprav. Příčinou pravopisných chyb může být již zmiňovaná

lineárnost psaní, nebo také neznalost. Ve druhém příspěvku naší ukázky se třikrát setkáváme s vloženou mezerou před dvojtečku (např. *zkusim to : ano*), ve čtvrtém případě použití tohoto interpunkčního znaménka však pisatelka mezeru neudělala. Z hlediska počtu použití se domníváme, že v tomto případě se jedná o neznalost pravopisných pravidel. V příspěvku *Máte těžkej mindrák.Víte o tom??* mezera mezi větami není, což může být dáno např. rychlostí psaní nebo zvykem, nevkładat mezery po interpunkčních znaménkách, přejatým z SMS komunikace. Záměna spojovníku a pomlčky, kterou nalezneme v tomtéž příspěvku, patří k častým chybám. Některé textové editory automaticky převádějí spojovník na pomlčku, je-li znaménko odděleno z obou stran mezerami a je-li před ním i po něm slovo.

V elektronické komunikaci se často vyskytují také anglicismy, které v ukázce zastupuje výraz *sorry* (česky promiň). Vulgarismy tolerovány nejsou – příspěvky s nimi bývají kvůli nevhodnosti smazány administrátorem nebo jinou osobou disponující touto pravomocí. Uživatelé proto maskují „silnější“ výrazy různými způsoby, jeden z nich můžeme vidět v ukázce: *Já už jsem taky v pr..... :-))))*). Začátek posledního slova sloužil jako prostor pro jazykovou hru dalšího uživatele: *v pralínkách až po uši. :-))))*).

Internetová diskuse patří k přechodným formám mezi mluveností a psaností, což se promítá do jazyka jednotlivých příspěvků. Mísení prostředků spisovných s nespisovnými, obecněčeskými probíhá výrazně v oblasti morfologie (*těžkej mindrák, před televizníma novinami* vs. *měla jsem pitomý den, se dá říci*) a slovní zásoby (*dost peněz* vs. *výše*). V rovině syntaktické se objevují dlouhá nepřehledná souvětí: *Ale, pokud v tom vytrvá, pak se směje sama sobe a mužskému klidně řekne: hele, mela jsem pitomý den. Já si ho vyřeším, žádný strachy, ale potřebovala bych, abys chvíli seděl, dovolil mi, abych ti dala hlavu na rameno a hladil mě - tak deset minut, řekla bych. KAŽDEJ vyhoví :-)*. Jazyk tohoto druhu komunikace se realizuje v psané formě, ale komunikanti se snaží navodit dojem komunikace mluvené, odehrávající se v neformálním prostředí. Mezi prostředky, které přispívají k tomuto dojmu, patří kromě výše uvedených ještě nedokončené výpovědi, zkratkovitost, nepřesné formulace, nadbytek ukazovacích zájmen a dalších tzv. vycpávkových výrazů.

Přestože nejsou účastníci internetové diskuse v přímém kontaktu tváří v tvář, má charakter jejich komunikace soukromý ráz. Běžné je tykání a humorný, „nevážný“ podtón. Hoffmannová (2006) se domnívá, že tato charakteristika řečového chování náleží především mladé generaci, vzhledem k nemožnosti spolehlivého rozlišení pohlaví a věku účastníků na internetu však nevylučuje jinou skupinu. Podle obsahu však předpokládáme, že do skupiny příspěvatelů budou patřit lidé středního věku, kteří berou „ironizační stylizaci“ (tamtéž) jako

jeden z rysů elektronické komunikace. Ta se v ukázce nejčastěji projevuje intertextualitou¹⁴ a jazykovou hrou.

Do jazyka účastníků komunikace se v internetovém prostředí promítají dvě polohy jejich identity: reálná, tj. sociální role a postavení, které zastávají v reálném životě, a virtuální, do kterých se stylizují v internetovém prostředí, přičemž posledně jmenované se s reálnými nemusí shodovat. Do jazyka užívaného v elektronické komunikaci pronikají obě polohy. Např. uživatelka *Karin* se ve svém dlouhém příspěvku jeví jako žena se zkušenostmi v oblasti partnerských vztahů, která předává ostatním pomocí příkladů rady pro úspěšné zvládnutí nedorozumění. Uživatelka *Jay* převádí vážný tón komunikace, nastolený příspěvkem od *Karin*, do humorné roviny a ostatní komunikanti se přidávají. Uživatelka *gin* se zde stylizuje do role glosátora, a to jak článku (>*Já jsem do manželství opakovaně vstoupila z jakéhosi pomnutí smyslu...< - zajímavé přiznání, takže se nám ženy vdávají z pomnutí smyslu, a proč muži...??*), tak příspěvků jiných uživatelů (*a už jsem taky v pralínkách až po uši. :-))))*). Skupina uživatelů, se kterou se setkáváme v ukázce, se jeví jako přátelská, až kamarádká, podle části textu od *Karin* se domníváme, že se někteří uživatelé setkávají v těchto diskusích pravidelně (*Sorry, včera jsem se tu nějak už nedostala a nevím, zda tu ještě přijdete.*).

Nyní porovnáváme diskusi vázanou k internetovému článku s diskusním fórem. Největší rozdíl mezi těmito typy textů spočívá v míře anonymity účastníků a formálnosti komunikace. Vybrali jsme ukázkou z diskusního fóra Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze, do něhož mohou přispívat pouze uživatelé autentizovaní, tj. ověření registrací. U jednotlivých příspěvků se kromě textu, data a času vložení objevuje také příslušnost přispěvatelů k FEL ČVUT.

Ukázka č. 6

Re: Nejkratsi varianta CTU, FEE afiliace

prof. Ing. Zbyněk Škvor, CSc., proděkan pro doktorské studium a výzkum

20.02.2009 13:46:23

¹⁴ V širokém smyslu můžeme podle Hoffmannové (2006) chápat pod pojmem intertextualita všechny prostředky, odkazující k nějakému jinému textu, příp. k předchozí nebo následující části téhož textu (pak bychom spíše hovořili o intratextualitě). Kromě anafor (*s tím vysvětlím*) a katafor (*z nich vypadne třeba toto : aby si...*) nalezneme v naší ukázce také odkaz k literárnímu dílu – dramatu *Lakomec* od Molièra (*Harpagonův komplex*). K němu se komunikanti dostali od tématu peněz, které jsou s titulní postavou *Lakomce* neodmyslitelně spojeny. Účastníci diskuse toto téma dále rozvíjejí, modifikují, slouží jim k vyjádření dalších myšlenek. Co se týče přímých citací jiných příspěvků nebo článků, jsou odděleny od vlastního textu pisatele (>*Já jsem do manželství opakovaně vstoupila z jakéhosi pomnutí smyslu...< - zajímavé přiznání*).

Ing. Tomáš Davidovič (davidt2) napsal:

Janže ja mam afiliace dve, ta druha je "Saarland University" a když k tomu napisu tenhle roman tak to vypadá hrozne divne. Existuje nejaka oficialni zkratka alespon neceho z toho?

Proc CVUT trva na presnem zneni: chce, aby ne Web of Science byly publikace autoru z CVUT a jejich citace snadno dohledatelne tak, aby je tam nalezly napriklad i Lidove noviny, když delaji poradí ceskych univerzit. Mimochodem, delaji to podle fakult. A vetsinu nasich publikaci a citaci nam nepocitaji, protoze se neobtezuji vyhledavat zkratky a zkomoleniny. Mohu Vam poradit jen to, ze vynechanim Saarland University u nas o nic neprijdete :-)

Re: Nejkratsi varianta CTU, FEE afiliace

Ing. Tomáš Davidovič, akademická obec FEL

20.02.2009 14:19:47

Dekuji za radu, bohuzel vynechat druhou afiliaci neni v soucasne dobe prijatelný reseni. Je smutne ze kvuli tomu ze se lidove noviny neobtezuji a nase PR jim neni schopne vysvetlit ze by se opravdu obtezovat meli mame afiliaci jako tri jiny univerzity dohromady. Zkusim ji tam nejak celou vmestnat, když nejsou alternativy.

Re: Nejkratsi varianta CTU, FEE afiliace

prof. Ing. Michael Šebek, DrSc., akademická obec FEL

21.02.2009 20:31:17

Ing. Tomáš Davidovič (davidt2) napsal:

No, jelikoz evidentne nemame evidentne pouzivat zkratku zadnou, tak jestli je lepsi CTU nebo CVUT je jaksi bezpredmetny.

Není. Uvedené pokyny se týkají jen psaní adresy v publikacích. Jsou ale přece i stovky dalších použití zkratk: korespondence včetně emailů, vizitky, reklama, různé seznamy, třeba co mít na jmenovce při konferenci, slajdy (v zápatí), popiska na obrázku popíjejících strejdů na konferenci (Hanz - ETH, Tomas-???) ,

(zdroj: <<https://forum.feld.cvut.cz/topic/2648/nejkratsi-varianta-ctu-fee-afiliace/>> [cit. 2010-05-04])

Na rozdíl od ukázky č. 5 je většina příspěvků psána bez diakritiky, přestože tato komunikace probíhá ve formálnějším prostředí, přispívají do ní většinou akademičtí pracovníci. Důvodů pro vynechání diakritiky existuje mnoho a závisí na individualitě každého uživatele, jmenujme např. nastavení klávesnice, snahu psát rychle a nezdržovat se hledáním kláves. Odlišnost ukázky se projevuje v dalších zvláštnostech grafické stránky textu.

Především zde nenacházíme jazykovou hru projevující se prostřednictvím grafických a pravopisných ozvláštnění, kterých jsme si povšimli v předchozích textech. Objevuje se zde pouze jeden emotikon, který naznačuje ironii obsaženou ve větě (*Mohu Vám poradit jen to, že vynecháním Saarland University u nás o nic nepřijdete :-)*).

Co se týče velkých a malých písmen, uživatelé se drží pravopisné normy, pouze ve druhém diskusním příspěvku se objevuje název novin s malým písmenem (*lidové noviny*), což hodnotíme spíše jako nedbalost než neznalost. Německé křestní jméno napsané podle výslovnosti – *Hanz* – může být projevem neznalosti. Celkově vykazuje text známky zpětné kontroly napsaného, objevuje se zde jeden překlep (*aby ne Web of Science byly publikace místo na Web of Science*).

Nejvíce odchylek od kodifikované normy se nachází v interpunkci. Např. věta *Je smutné že kvůli tomu že se lidové noviny neobtěžují a naše PR jim není schopné vysvětlit že by se opravdu obtěžovat měli máme afilaci jako tři jiný univerzity dohromady.* je psaná bez čárek, autor *Tomáš Davidovič* na ně zcela rezignoval. Motivací mohlo být např. snaha nedopustit se pravopisné chyby, která v očích pisatele znamená větší provinění než úplné vynechání čárek v souvětí.

Minimální výskyt grafických a pravopisných inovací v ukázce č. 6 nás přivádí k závěru, který jsme učinili u analýzy blogu. Internetové diskuse také potvrzují, že prostředí, v němž se komunikace odehrává, má vliv na používaný jazyk. Z porovnání anonymní internetové diskuse a diskusního fóra s ověřenou registrací dále plyne, že na osobitém zacházení s jazykem se podílí funkce komunikátu. Více změn se objevuje v textech s funkcí komunikační (ukázka č. 5).

4. 4 Webový chat

Ukázka pochází ze serveru xchat.cz. Příspěvky jsme seřadili chronologicky podle času odeslání, na internetu se však zobrazují tak, že nejstarší příspěvek je nejnižší a nový se vkládá nejvýš. Jejich grafickou podobu jsme se snažili udržet. Sjednotili jsme pouze barvu písma, aby byl text lépe čitelný, grafické emotikony však ponecháváme v jejich podobě. Do příloh umístíme text v původním vzhledu.

Ukázka č. 7

11:35:44 gray.wolf: 🤪Sebulbinka ahchoooooinky cicoide 🤪🤪

11:35:58 Bot.Hrbitov: *V této místnosti panuje VRAŽEDNÉ TEMPO! Vstup na vlastní nebezpečí!*

11:36:12 gray.wolf: 😊WORLDANGELS achoooooinkaaa 😊😊😊😊

11:37:35 WORLDANGELS: gray.wolf: čaukyyyyyyyyyy 😊😊

11:37:48 gray.wolf: 🤪

11:39:02 Sebulbinka: gray.wolf: cau 😊

11:39:46 "Uživatel UFOUNEK154 vstoupil do místnosti"

11:39:59 Bot.Hrbitov: UFOUNEK154: Zdar 🇧🇪

11:40:11 WORLDANGELS: *a až budu po obědě budu uklízet* 🗑️

11:41:06 Sebulbinka: *vybrala sem si vysavac 🇧🇪: jen stojí 1dnou tolik co sem do nej chtěla investovat* 😊krucis 😊

11:41:30 Sebulbinka: gray.wolf: *a opakuju vam pane, neslintejte na me* 😊

11:42:04 WORLDANGELS: Sebulbinka: *co se stalo s tím vysvačem co máš ted?* 😊

11:42:10 gray.wolf: 🇧🇪Sebulbinka nebo? 🤪

11:42:34 UFOUNEK154: Sebulbinka: *ahoj krasavice*

11:42:45 WORLDANGELS: 😊

11:43:25 Sebulbinka: WORLDANGELS: *tam je problem, ze nemam vysavac* 😊

11:43:47 Sebulbinka: *jezis dejte me pokoj* 🤪

11:43:48 WORLDANGELS: Sebulbinka: *noo tak to by ten první měl stát za to* 😊

11:43:54 Sebulbinka: *krasavice prej* 😊

11:44:11 Sebulbinka: *jak kdyby nestacilo ze si ostraha u libise v praci myslí, ze sem stripterka a mam tam 2 muze a n jednoho* 😊

11:44:59 Sebulbinka: WORLDANGELS:

http://www.centar.cz/data/zbozi/162541_21938_zbozidetail.jpg si pis 🇧🇪😊🇧🇪

11:45:31 WORLDANGELS: Sebulbinka: *jojo tak ten je bomba :-)*

11:45:48 "Uživatel UFOUNEK154 opustil místnost"

11:46:58 Bot.Hrbitov: 🇧🇪TIP: 😊Navštiv web naší místnosti <http://xhrbitov.cholerik.cz/> 🤪

11:48:24 "Uživatelka sequani vstoupila do místnosti"

11:48:26 Bot.Hrbitov: sequani: *Kuk* 😊

11:48:48 sequani: *lek!*

11:51:11 sequani: *do oběda dlouhá doba... Co takhle si pokecat?* 😊

11:52:10 Sebulbinka: *sem neduveryhodny ignorant* 😊

(zdroj: <<http://mistnost.xchat.cz/hrbitov>> [cit. 2009-04-24])

V kapitole o obecných rysech chatové komunikace jsme se zmínili o tom, že používaný jazyk nese výrazné stopy mluvenosti a že je kladen důraz na grafickou stránku příspěvků. Naše ukázka toto potvrzuje.

Podobně jako v ostatních typech rozebíraných textů se setkáváme s chybějící diakritikou. Její používání závisí na osobě pisatele a možnostech technického vybavení. Můžeme se setkat s vynecháním diakritiky u slov, jejichž napsání vyžaduje více času nebo větší zručnost (*co máš ted?* místo *co máš teď?*). Uživatelé chatu a elektronické komunikace obecně mají zkušenosti s interpretací těchto sdělení, dokáží si správný význam odvodit z kontextu. Potíže by v naší ukázce mohl dělat pouze neologismus *cicoide*. Podle našeho názoru se jedná o aktualizaci oslovení „čičo“, tzn. „čičoide“. Přípona –oid nese význam „vypadající jako, podobný něčemu“ a objevuje se v odborných slovech. Náš případ představuje jazykovou hru, při níž dochází ke spojení roviny expresivní a odborné. Slovo „čičoid“ označuje „někoho, který je podobný čiče“.

Snaha odpovědět co nejrychleji vede komunikanty k psaní malými písmeny, a to především na začátcích jednotlivých replik. V rámci téhož příspěvku může po interpunkčním znaménku následovat další věta uvozená písmenem velkým (*do oběda dlouhá doba... Co takhle si pokecat?*). Uživatelka *Sebulbinka* píše malými písmeny i vlastní jméno (u *libiše*). Nemůžeme určit, zda jde o záměr nebo o překlep, protože se jedná o ojedinělý případ. Velká písmena jsou v textu psaném převážně malými písmeny velmi nápadná, zdůrazňují a směřují čtenářovu pozornost k daným slovům (*V této místnosti panuje VRAŽEDNÉ TEMPO!*).

Poměrně často se v pozdravech (*čaukyyyyyyyyy*) a ve výrazech nesoucích emoce (*noo*)¹⁵ objevuje zmnožení stejných hlásek, které může signalizovat protažení slabiky jako v řeči, takže zmnožená samohláska by vlastně nahrazovala kvantitu, nebo hru s grafickou podobou slova. Podle počtu hlásek lze odvodit délku trvání s tím, že hranice jsou pouze přibližné a stanoví si je sám komunikant porovnáním různých slov.

K vyjadřování exprese dále slouží emotikony. Uživatelé chatu je mohou vkládat buď v grafické podobě¹⁶ výběrem příslušného čísla z nabídky serveru, nebo v textové podobě. Funkcí emotikonů je nahrazení neverbálních jazykových prostředků, které napomáhají správné interpretaci textu, např. pisatelka *Sebulbinka* vyjadřuje v replice *ježíš dejte mě*

¹⁵ Další příklady lze najít v přílohách. V naší ukázce nacházíme zmnožená písmena převážně v pozdravech, ačkoli si nejsme jisti, zda mezi ně patří slovo *achooooinkaaa*, protože neznáme kontext.

¹⁶ Rozlišení na grafický (😊) a textový (:-)) emotikon se odvíjí od vizuální stránky těchto prostředků. Grafické emotikony vidí vnímatel jako obrázek, často animovaný a barevný, zatímco u textového emotikonu může rozeznat jednotlivé části obličeje (oči, nos, ústa) reprezentované interpunkčními znaménky a grafickými symboly.

pokoj 😊 nazlobenost, ale emotikon ukazuje, že se opravdu nezlobí. Emotikon také může být sdělením samým (11:42:45 WORLDANGELS: 😊), pokud vyjadřuje reakci na jinou repliku. Funkci interpunkčního znaménka zastávají v tomto příspěvku emotikony: *vybrala sem si vysavač* 🚰: *jen stojí 1dnou tolik co sem do něj chtěla investovat* 😊 *kruciš* 😊. Uživatelé používají v naší ukázce častěji grafické emotikony, přestože jejich vložení může zdržet odeslání zprávy. Důležitou úlohu pravděpodobně také hraje vzhled emotikonů – jejich barva, případně animace. Kladení různobarevných typů vedle sebe přispívá ke křiklavé a nepřehledné podobě textu¹⁷ (😬😬🚰).

Zkracování dlouhých a často používaných slov napomáhá urychlení komunikace, což je v chatové komunikaci žádoucí. V ukázce se setkáváme s akronymem utvořeným kombinací písmen s čísly – *1dnou*. Jeho základem se stala číslice *jeden*. Aby nedošlo v chápání výrazu k mýlce, připojila pisatelka část onoho slova. Číslice je také použita místo základní číslovky ve spojení *2 muže*.

Přiblížení mluvené formě jazyka nacházíme u foneticky přepsaných výrazů, v naší ukázce reprezentovaných pouze pomocným slovesem *být* (*sem nedůvěryhodný ignorant, si piš*).

Porušování norem se děje také v oblasti interpunkce. Chatová komunikace většinou neobsahuje dlouhé příspěvky, spíše se jedná o souřadně spojené komentáře předchozích sdělení, které nevyžadují interpunkční členění., tudíž k porušování pravopisných pravidel nedochází. Neznalost pravidel se projeví v delších formulacích, např. *jak kdyby nestačilo že si ostraha u libiše v práci myslí, že sem striptérka a mám tam 2 muže a n jednoho* 😊. Někteří uživatelé, v ukázce např. *WORLDANGELS*, zcela rezignují na vkládání interpunkčních znamének do příspěvků, nejedná-li se o otázku. Citoslovce na začátku sdělení zpravidla nejsou oddělena čárkou, což hodnotíme jako odchylku od pravidel.

Snaha bezprostředně reagovat na podněty znamená nevracet se k napsanému textu, neopravovat ho, ačkoli tato možnost existuje. V textu se proto objevují překlepy (*vysvačem*), vynechaná písmena (*n jednoho*) a chyby související s neznalostí (osobní zájmeno ve větě *dejte mě pokoj*).

Výše popsané grafické a pravopisné inovace, např. akronyma, číselná vyjádření zapsaná číslicí, zmnožování grafémů, neologismy, hodnotí Svobodová (2006) jako projevy jazykové hry na chatu.

¹⁷ Přehlednost je dále ovlivněna barvou a velikostí písma jednotlivých replik, barvou pozadí, délkou jednotlivých příspěvků i samotných slov. Zmnožená písmena slovo nejen prodlouží, ale také znemožní přečíst jej rychle.

4. 5 Instant Messaging (IM)

Poslední analyzovaný typ textu zachycuje dialog probíhající prostřednictvím programu ICQ. Jednotlivé zprávy se zobrazují pouze komunikujícím a obsahují čas odeslání, přezdívku odesílatele, vlastní text. Uživatelé si mohou sami určit barvu, velikost a typ písma a další atributy vzhledu podle používaného klienta, ale v ukázce jsme vzhled příspěvků sjednotili.

Ukázka č. 8

Picasso (20:32:45 9/05/2008)

jo taky celkem bře... cio si dělal že si nemoh odepsat...?:-D

Picasso (20:32:48 9/05/2008)

**co*

gothic_tom (20:33:56 9/05/2008)

jezdil jsem.....;-)

Picasso (20:34:17 9/05/2008)

ahááá...:-D ttj... tady se někdo má...:-P

gothic_tom (20:35:08 9/05/2008)

jj.....:-P

Picasso (20:36:06 9/05/2008)

za jak dlouho budeš už jezdit...?:-D

gothic_tom (20:39:18 9/05/2008)

hmmmm..... asi tak za 2 měsíce.....:-)

Picasso (20:40:04 9/05/2008)

no tak to si ještě chvilku počkáš...:-D

Picasso (20:55:34 9/05/2008)

se takhle jezdí normálně :-D

gothic_tom (20:59:31 9/05/2008)

njn, ale to by rodiče stejně nesouhlasili..... a stejně bych ho neměl kam dát....

Picasso (21:00:39 9/05/2008)

přet barákem by si ho moh mít... tam taky stíjí nákej černej bavorák furt... a co by ti vaši nedovolili...??

gothic_tom (21:01:31 9/05/2008)

mít už auto.....

Picasso (21:02:11 9/05/2008)

jééé... dyť tak na co by si si dělal řidičák...? tek teť se v autoškole naučíš jezdit a neš budeš mít auto tak to zas zapomeneš

Mysak (20:45:39 15/03/2010)

nevím, co je na tom štipnýho! ani prsty nechtěj skákat po klávesnici...

Mysak (20:47:47 15/03/2010)

Dík za ty fotky!

ulicnice (20:47:59 15/03/2010)

nz

ulicnice (20:48:07 15/03/2010)
jak se vede? Skola ti utekla?

Mysak (20:50:23 15/03/2010)
byla to strašná nuda!!!

Mysak (20:50:49 15/03/2010)
no a jinak je mi smutno, minulej tejden jsem nepřišla do prázdnýho bytu jako dneska... :-(-

ulicnice (20:51:15 15/03/2010)
ale covece ta ryma se me furt drzi a to me stve

Elektronická komunikace typu IM probíhá velmi rychle (v řádu vteřin a minut), záleží pouze na pisateli, jak rychle dokáže napsat a odeslat svou zprávu. Tato vlastnost zapříčinila jeho oblibu a rozšířenost, protože se komunikace podobá mluvenému rozhovoru. Snaha o co nejrychlejší reakci je motivací řady odchylek od standardního používání jazyka.

Vynechání diakritických znamének by se mohlo jevit jako samozřejmé, ale v naší ukázce se objevuje pouze u uživatelky *ulicnice*. Mladí lidé, kteří využívají tuto formu nejvíce (informace o sobě může uživatel vložit na server), stále používají oba způsoby psaní, výběr závisí na jedinci.

Emotikony, se kterými se setkáváme v celé elektronické komunikaci, tvoří důležitou součást některých zpráv, neboť pouze s přihlédnutím k nim dokáže adresát určit význam sdělení. Např. otázku *cio si dělал že si nemoh odepsat...?:-D* bychom bez emotikonu mohli chápat jako podrážděnou reakci, výhrůžku, evokuje v nás negativní pocity. Díky (kladnému) emotikonu však víme, že se pisatel necítí ukřivděn, ale naopak má dobrou náladu. Emotikon tedy obrací chápání věty. Jinou funkci zastává emotikon v případě sdělení *no a jinak je mi smutno, minulej tejden jsem nepřišla do prázdnýho bytu jako dneska... :-(-*, kde dokresluje obsah.

Začátky jednotlivých zpráv jsou velkými písmeny psány spíše ojediněle, jak vidíme v ukázce, malé písmeno převládá i po interpunkčním znaménku na konci věty (*dyť tak na co by si si dělал řidičák...? tek teť se v autoškole naučíš jezdit a neš budeš mít auto tak to zas zapomeneš*). I zkušené pisatele na klávesnici zpomaluje psaní velkých písmen, neboť vyžaduje stisknutí, příp. držení, další klávesy. Zprávy také nemusí mít strukturu věty, jedná se často např. o vyjádření souhlasu (*jj.....:-P*), zdvořilostní formulace (*Dík za ty fotky! - nz*), potvrzení, že je komunikant na přítomen, přestože nic nepíše.

Nejčastější inovací v oblasti interpunkce je řada teček, jejichž počet závisí na pisatelově ochotě držet příslušnou klávesu určitou dobu. Tento prostředek signalizuje procesy spojené s tvorbou a vnímáním textu, např. přemýšlení (*hmmmmmm..... asi tak za 2 měsíce.....:-(-*), pochopení (*ahááá...*), dále pisatelovy aktuální pocity, např. údiv (*jéééé...*), a

mají samozřejmě i kompoziční charakter – označují neukončenost a pokračování výpovědi (*njn, ale to by rodiče stejně nesouhlasili.....*), příp. neúplnost výčtu (*mít už auto.....*). Zmnožením vykřičníků ve zprávě *byla to strašná nuda!!!* autor dává najevo své pocity. Interpunkční znaménko, které podle Pravidel českého pravopisu naznačuje zvolací povahu výpovědi, se počtem zopakování stalo signálem důrazu. Podobně je nakládáno s otazníkem (*a co by ti vaši nedovolili...??*). Souhrnně tedy můžeme říci, že zmnožená interpunkce nahrazuje neverbální jazykové prostředky, především intonaci, jejichž absence může vést k neporozumění komunikantů.

Zmnožená písmena nacházíme v ukázce pouze u citoslovcí (*ahááá, hmmmmm, jéééé*). Samohláskami se dociluje prodloužení slabiky, grafický záznam má zachycovat mluvenost. Grafické zmnožení souhlásky nemusí odrážet výslovnost, v úvahu připadá signalizace váhání (čím více stejných písmen, tím delší byl proces) a samozřejmě nemotivovanost delšího stisknutí klávesy.

Foneticky přepsaná slova vydělujeme jako zvláštní kategorii pravopisných inovací, přestože si nemůžeme být jisti, zda nejde o neznalost. Je-li slovo napsáno ve shodě s výslovnostním územ, označujeme zápis za textovou zvláštnost. Pozorujeme vliv obecné češtiny: vynechání sufixu přičestí minulého u sloves (*nemoh*), krácení koncovky indikativu ve 3. osobě plurálu (*nechtěj*), spodobá znělosti (*uš, teť, neš, přet barákem, ftipnýho*), diftongizace ý na ej (*ňákej, minulej tejden, černej*), změna é na í v koncovce adjektiv (*ftipnýho, prázdnýho*), zjednodušování hláskových skupin (*čoveče, ňákej*).

Komunikanti se snaží přiblížit mluvenému rozhovoru také v oblasti lexika. Používají proto co nejkratší tvary a zkratky. Některé z nich jsou v současné době rozšířeny v celé elektronické komunikaci, takže mohou být podle potřeby aktuálního mluvčího variovány. Zkracování podléhají nejpoužívanější slova, např. *ta*, která mají udržovat kontakt (*.jj* místo *jo jo*, *njn* místo *no jo no*, *ttj* místo *tak to jo*), a ustálené formulace (*nz* místo *není zač*). Jako zkratku chápeme také výraz *bře* (*jo taky celkem bře*), jenž vznikl odtržením prvním slabiky od slova *dobře*.

Neopravené překlapy a vynechání interpunkce podle našeho názoru výsledkem rychlého psaní a odesílání příspěvků. Pro komunikanty hraje důležitou roli nepřetržitá výměna replik, přistupují tedy k textu lineárně (Čmejková 1997). Oprava překlapy, kterou zachycuje ukázka (*jo taky celkem bře... cio si dělal že si nemoh odepsat...?:-D - *co*), potvrzuje naši hypotézu, že většina odchylek od normy je motivována rychlostí komunikace. Replika s překlepem stojí na začátku dialogu, pisatel měl tedy ještě čas věnovat se opravě,

nemusel formulovat svou odpověď a rozvíjet diskusi. Další překlepy (*stijí místo stojí, tek místo tak*) opraveny nejsou.

Vynechání interpunkce ve zprávách s výjimkou koncových znamének nacházíme u uživatele *Picasso* (*jééé... dyť tak na co by si si dělal řidičák...? tek teť se v autoškole naučíš jezdit a neš budeš mít auto tak to zas zapomeneš*). Ostatní pisatelé používají čárky v souladu s pravopisnými pravidly.

5. Přehled nalezených grafických a pravopisných inovací

Zvláštní zacházení s jazykem je jednou z charakteristik elektronické komunikace obecně. Uživatelé internetu jsou ostatními vnímáni výhradně prostřednictvím zveřejněných dat, reprezentovaných v naší práci texty, výsledná podoba komunikátů tedy představuje osobnost jejich pisatele a ovlivňuje způsob, jakým je vnímán. Z toho plyne důraz na vnější, grafickou stránku, protože ta se stává rozhodujícím činitelem pro získání pozornosti ve velkém množství internetových textů. V decentralizované elektronické síti se mnoho uživatelů snaží zviditelnit právě svou odlišností. „Každou odlišnost od převažujícího grafického prostředí můžeme považovat za prostředek k navázání dalších kontaktů nebo jen k upozornění na svou osobu.“ (Friedlová 2002, s. 55)

Typy textů popsané ve 3. kapitole mají především funkci komunikační (sdělnou), neboť jejich cílem je přenést určité sdělení. (Čechová et al. 2008) Také funkce fatická (kontaktní) je všem společná. Dalšími faktory, které působí na podobu námi zkoumaných komunikátů, jsou: „spontánnost, mluvenost, soukromost, dialogičnost, vázanost na konkrétní komunikační situaci umožňující jednak přímý kontakt produktora s receptorem, jednak využití jiných kódů, než je verbální,“ (tamtéž, s. 193) jazyková tvořivost a nápaditost. V následujícím shrnutí nalezených inovací se budeme snažit určit, jaké vlivy se nejvíce podílely na jejich vzniku a v jakém jsou vztahu k různým typům textů.

5.1 Diakritika

S vynecháním diakritiky jsme se setkali ve všech sledovaných textech s výjimkou blogu, v rámci jednoho textu jsme zaznamenali dokonce i kombinaci varianty s diakritikou a bez ní. Námi sledovaný vzorek textů je příliš malý na to, abychom mohli říci, která varianta v současné době převažuje. Důvody pro psaní bez diakritických znamének mohou vyplývat z technického vybavení počítače, jež nemusí umožňovat využívání českého ortografického systému¹⁸, dále ze zvyku převzatého z doby, kdy žádný typ elektronické komunikace nedovoloval psaní s diakritikou, ze snahy psát rychle a nezdržovat se vyhledáváním příslušných kláves. Poslední dvě okolnosti zapříčiňují vynechání diakritiky u velkých písmen a liter *d'*, *t'*, *ň*, příp. *ó*, jejichž psaní vyžaduje kombinaci kláves. Oficiálnost ani veřejnost se jako důvod pro důsledné dodržování jedné varianty neprojeví, např. autorem příspěvků s vynechanou diakritikou v ukázce č. 6 byl proděkan. Odlišnost blogů v oblasti diakritiky od ostatních typů je podle našeho názoru dána primárně monologickým charakterem textu.

¹⁸ Viz poznámka č. 8.

V dialogu má adresát možnost doptat se komunikačního partnera. Čtenář blogu se sice může dovtípit správného významu z kontextu, ale texty na blozích někdy nejsou dostatečně dlouhé nebo je zapotřebí znalost komunikační situace.

Některá slova bez diakritiky nabízejí větší počet interpretací (*drzi* můžeme znamenat *drží*, nebo *drží*), jiná jsou obtížněji rozluštitelná (výraz *cicoide* z webového chatu). Z kontextu je však většinou patrné, jaký výklad má uživatel považovat za správný.

5. 2 Velká a malá písmena

Velká písmena jako prostředek zdůraznění, ozvláštňení textu jsme objevili ve všech typech sledovaných textů¹⁹. Představují jednu z možností „akcentace určitého výrazu pomocí standardních grafických prostředků“ (Hladká – Šmilauer 2006, s. 156), kterou by v mluveném projevu zastala intonace a síla hlasu. Odtud pramení názor, že „VELKÁ PÍSMENA VYPADAJÍ, JAKO BYSTE KŘIČELI“. (Pospíšil – Závodná 2009, s. 86)

Text psaný souvisle velkými písmeny se v pravidlech netikety nedoporučuje, ale o používání malých písmen se nikde přímo nehovoří. Často jsme se v ukázkách na začátku výpovědních celků setkali s malým počátečním písmenem, v některých případech byla v celém textu použita výhradně malá písmena. Tuto situaci považujeme za výsledek časového tlaku, v němž se komunikace odehrává, a preference jednoduchosti při psaní.

5. 3 Míšení pravopisných systémů

Rozumíme jím vkládání grafémů z jiných ortografických systémů do používaného systému, např. v ukázce č. 1 se objevuje písmeno *w* na místě *v* (*zprávíčkama*). Míšení různých systémů text aktualizuje, dává mu rys „cizokrajnosti“ a novosti. Uživatel jím také může vyjadřovat distanc od současného pravopisného systému, proto si vytvoří svůj vlastní. Pravopisný systém bychom tedy mohli chápat jako signalizátor autorovy stylizace do jiné reality, jiných sociálních rolí. V našem korpusu se tento prostředek objevoval zřídka, proto nemůžeme určit, jaké další faktory se na něm podílejí. Tento prostředek se šíří z SMS komunikace, protože to je jedna z možností „prostorově úsporného ozvláštňení textu“. (Hladká – Šmilauer 2006, s. 160)

¹⁹ Ukázka komunikace probíhající prostřednictvím programu ICQ tento prostředek v ukázce neobsahuje, ale nalezneme ho v přílohách. Také ostatní inovace uvažujeme nyní v celém korpusu textů, který zveřejňujeme v přílohách.

5. 4 Emotikony

V internetové komunikaci jde o velmi rozšířené znaky, které plní funkce neverbálních jazykových prostředků. O jejich oblíbenosti svědčí i náš korpus, setkáváme se s nimi v různé míře ve všech textech. Pravidla netikety, vytvářená počítačovými odborníky, doporučují neuzít je ve formální, oficiální komunikaci, jejich doménou by mělo být pouze neformální prostředí. Internetoví uživatelé dodržující pravidla „slušného chování“ se tím převážně řídí, zaznamenané odchylky (ukázka č. 6) nás ale přivádí k myšlence, že formálnost komunikace se na internetu řídí spíše subjektivním vnímáním než územ. Uživatel ale musí být připraven, že se jeho jednání nemusí slučovat s názory ostatních.

Emotikony zastávají v textech řadu funkcí, nahrazují zde verbální, zvukové i vizuální prostředky. Jejich „užití souzní dále se snahou, která je typická pro elektronickou komunikaci jako celek, totiž vyjadřovat se rychle a s co nejmenší námahou.“ (tamtéž, s. 157) Emotikony přispívají k přesnější interpretaci sdělení, po němž následují, vyjadřují citové postoje mluvčích, pomáhají navázat a udržet kontakt, ozvláštňují text. Vysoký počet emotikonů, zejména grafických, na malé ploše výrazně snižuje možnost rychlé orientace v textu.

5. 5 Zmnožení interpunkčních znamének

Standardní počítačová klávesnice umožňuje delším stisknutím klávesy vytvořit celou řadu shodných znaků. Jandová et al. (2006) proto mluví o *iteraci*. Tento prostředek jsme našli ve všech textech, použití se ale lišilo v závislosti na komunikačním prostředí, druhým faktorem pravděpodobně bude věk, postavení a vzdělání pisatele. Ve velké míře se zmnožená interpunkce objevovala u dialogických textů neformálního charakteru a u blogů, jejichž autory byli uživatelé do 20 let.

Zmnožení otazníků a vykřičníků zvýrazňuje emocionalitu výrazu nebo věty, po níž následují. S expresivitou je spjata snaha o aktualizaci textu, vedoucí k získání pozornosti co největšího počtu osob. Naopak řetězení teček je vnímáno jako pauza, nedokončená výpověď nebo nahrazení interpunkční čárky.

5. 6 Zmnožení písmen

Princip utvoření je stejný jako u předcházejícího prostředku. Zmnožení písmen se v našem korpusu vyskytuje ve stejných textech jako zmnožení interpunkce, tj. nesetkali jsme se s ním v blogu veřejně činné osobnosti a v diskusním fóru univerzity. Uvážíme-li, jakou funkci zmnožení zastává, dokážeme stanovit vlastnosti komunikace, ve které se vyskytuje. „Řetězce grafémů kompenzují intonaci, nefonologickou kvantitu apod.“ (Hladká – Šmilauer

2006, s. 156) K nim přidává Čmejková (1997) náladu a citové rozpoložení pisatele. Prostředí tedy musí být vnímáno jako formální, příp. oficiální.

Se zmnoženými literami se nejčastěji setkáme u citoslovcí, což podle Hladké – Šmilauera (2006) souvisí s jejich emocionalitou. Vokály bývají v našem korpusu řetězeny více než konsonanty, což je pravděpodobně dáno snahou napodobit protaženou výslovnost (pokud je vokál krátký, nahrazuje řada grafémů kvantitu, je-li dlouhý, značí spíše expresivitu). Konsonanty v citoslovcích mají přispívat k nápodobě zvuků, v jiných případech se nemůžeme opřít o zvukovou podobu, proto pojmáme zmnožení konsonantů především jako prostředek hry s grafickou podobou slova.

5. 7 Fonetizace pravopisu

Snaha přiblížit se mluvené komunikaci zasahuje výrazně do pravopisu psaného jazyka. S výrazy napsanými v souladu s výslovností jsme se setkali ve všech typech textů s výjimkou internetových diskusí, což je zřejmě dáno malým korpusem dat. Objevují se zjednodušení souhláskových skupin, ať už jde o výslovnost ortoepickou, nebo neortoepickou. (Jandová et al. 2006) Případy, ve kterých se nelze řídit fonologickou realizací slov, označujeme jako pravopisné chyby.

5. 8 Zkratky

Všechny texty dialogického typu jsou vedeny snahou o co nejrychlejší komunikaci, zkratky jsou proto nejrůznějšího charakteru. V ukázkách jsme našli běžné iniciálové a normované zkratky (ČVUT, mm), dále zkratky frekventovaných výrazů a slovních spojení (jj, njn). „Úspěšné užití zkratky je podmíněno její srozumitelností pro adresáta.“ (Hladká – Šmilauer 2006, s. 159) Tato podmínka nepředstavuje v dialogických formách problém, neboť sdělení jsou kontextově zapojena, navíc nové zkratky jsou mezi mladými lidmi a uživateli internetu velmi rozšířené. Nově utvořené zkratky, které nepatří mezi iniciálové a normované, nenacházíme v textech s příznakem formálnosti, protože v nich se kontaktní prostředky typu *jojo* (jj) nepoužívají, případně jsou texty určeny pro široký okruh čtenářů, takže zkratka by nebyla pro všechny srozumitelná.

5. 9 Míšení kódů

„Hra s jazykem v síti je překvapivě bohatá, odehrává se nejen v rámci jednoho jazyka, ale i často v rozmezí několika jazyků cizích.“ (Čmejková 1997, s. 242) Vedle jazykových kódů se objevuje i kód číselný, v našem korpusu reprezentovaný akronymními kombinacemi

písmen s čísly. Největší počet cizojazyčných prvků pochází z angličtiny, jazyka, ze kterého v současné době čeština přejímá nejvíce slov (Daneš 1997), druhým jazykem, zastoupeným v našem korpusu, byla španělština. Číslice, nahrazující číslovky (*2 muže*), fungují vlastně jako zkratky, zatímco akronyma, v naší práci představené typem kombinující číslice a písmena, navíc text ozvláštňují. Míšení kódů jako prostředek jazykové hry patří do neformální komunikace, což potvrzují analyzované texty.

5. 10 Nedodržování pravopisných pravidel

Odchytky od pravopisu jsou nejčastěji způsobeny nepozorností při procesu psaní a vynecháním zpětné kontroly, přestože počítače umožňují editaci napsaného textu. Tyto nekorektnosti můžeme rozdělit na dvě skupiny: motivované a nemotivované. První označuje jevy, které byly vytvořeny schválně z důvodu aktualizace, zdůraznění; druhá signalizuje pisatelovo nedostatečné vzdělání, příp. časový tlak.

Ve zkoumaných textech se nejvíce prohřešků nacházelo v interpunkci, s níž souvisí také psaní mezer v blízkosti interpunkčních znamének. Úplné vynechání interpunkce (viz analýza internetových diskusí) bylo pravděpodobně vedeno snahou nedopustit se pravopisných chyb, tudíž zakrýt neznalost.

5. 11 Překlepy

Častý jev ve všech typech internetových textů je dán „akcentací rychlosti komunikace, měrou pisatelovy dovednosti psát na klávesnici nebo jeho nepozorností při procesu psaní a v neposlední řadě i nechutí k opravám“. (Hladká – Šmilauer 2006, s. 155) Jako překlep hodnotíme vložení nepatřičného grafému (*cio*), záměnu příslušného grafému za jiný, který se na klávesnici vyskytuje v jeho blízkosti (*stijí*), vynechání grafému (*n jednoho*), nesprávně umístěné a vynechané mezislovní mezery (*ja urcite aJan ataky*).

Závěr

Cílem této práce bylo nalezení grafických a pravopisných inovací ve shromážděných internetových textech. Odlišnosti od standardního používání jazyka jsme v poslední kapitole roztřídili do několika skupin, vyložili jejich charakter a porovnali je se sekundární literaturou.

Změny se objevovaly ve všech typech textů náležících k neformální komunikaci, kterou jsme sledovali primárně. Internetoví uživatelé často dávali prostor své jazykové tvořivosti, která ve výsledku zasahovala do grafické podoby komunikátů a posouvala tedy hru do jiné roviny. V komunikaci formální naopak byla jazyková hra spíše potlačena, komunikanti se zřejmě cítili vázání územ daného prostředí nebo textu s určitým komunikačním záměrem implikujícím volbu jazykových prostředků.

Chceme-li analyzovat internetové texty, nelze to dělat bez zřetele k jejich vnější, grafické podobě, protože ta ovlivňuje význam celku i jednotlivých částí. Samozřejmostí je také vztažení textů ke zprostředkujícímu médiu, jehož vlastnosti podmiňují vzhled i obsah komunikátů.

Největší podíl na vzniku jazykových odlišností měly: rychlost komunikace, technické parametry počítače a softwaru, komunikační funkce textu a míra jeho formálnosti. Nezanedbatelný je dále subjekt autora. Kvůli malému korpusu a rozsahu bakalářské práce nelze stanovit, do jaké míry se na grafických a pravopisných odlišnostech podílí jednotlivé subjektivní stylové faktory, z nichž bude zřejmě dominovat věk, vzdělání a citové rozpoložení.

Naše práce si nečiní nárok na úplné prozkoumání problematiky, jedná se spíše o sondu do jazyka internetových textů. Doufáme, že tím podpoříme zájem o něj a jeho hlubší zkoumání.

Použitá literatura

- Budiš, P. – Štědroň, B.: *Elektronické komunikace*. Bratislava : Magnet Press Slovakia, 2008.
- Čechová, M. et al.: *Současná stylistika*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2008.
- Čmejrková, S.: E-čeština. In *Čeština doma a ve světě* 14, 2006, č. 1–4, s. 4–15.
- Čmejrková, S.: Čeština v síti: Pisanost či mluvenost? In *Naše řeč* 80, 1997, č. 5, s. 225–247.
- Čmejrková, S.: Jazyk a styl elektronické komunikace: čeština a počítačština. In *Sborník prací Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě*, Řada jazykovědná D3, 2003, s. 48–56.
- Daneš, F. a kol.: *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha : Academia, 1997.
- Friedlová, D.: Kontaktné konektory v chatové komunikaci. In *Sborník prací Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě*, Řada jazykovědná D2, 2002, s. 53–58.
- Hašová, L.: Jak a o čem se diskutuje v internetovém češtinářském klubu (BTW např. přechodníků je IMHO škoda). In *Naše řeč* 86, 2003, č. 2, s. 57–70.
- Hašová, L.: Lásky jedné esemesky. In *Naše řeč* 85, 2002, č. 4, s. 207–212.
- Hladká, Z. – Šmilauer, I.: K specifickým rysům elektronické komunikace. In Hoskovec, T., Sova, R., Šefčík, O. (eds.): *Teorie a empirie : Bichla pro Krčmovó*. Brno : Masarykova univerzita, 2006, s. 151–162.
- Hoffmannová, J.: Čeština v soukromé korespondenci (dopisy, e-maily, esemesky). In *Přednášky z XLVI. běhu LŠSS*, Praha : Filozofická fakulta, 2003, s. 57–70.
- Hoffmannová, J.: Pařani a gamesy (Pokus o charakteristiku počítačových her). In *Naše řeč* 81, 1998, č. 2–3, s. 197–201.
- Hoffmannová, J.: Intertextualita v současné elektronické komunikaci. In Hoskovec, T., Sova, R., Šefčík, O. (eds.): *Teorie a empirie : Bichla pro Krčmovó*. Brno : MU, 2006, s. 163–174.
- Chýlová, H. – Málková, J.: Čeština kolem internetu. In *Čeština doma a ve světě* 14, 2006, č. 1–4, s. 59–63.
- Jandová, E. et al.: *Čeština na WWW chatu*. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, 2006.
- Karlík, P., Nekula, M., Rusínová, Z. (eds.): *Příruční mluvnice češtiny*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2003.
- Kopecný, K.: *Moderní trendy v e-komunikaci*. Olomouc : Hanex, 2007.

- Krebs, V.: *Social Network Analysis*, 2008 [online], Dostupné na:
<<http://www.orgnet.com/sna.html>> [cit. 2010-21-03].
- Mareš, P.: Spisovnost a nespisovnost, formálnost a neformálnost. In *Přednášky z XLVI. běhu LŠSS*, Praha : Filozofická fakulta, 2003, s. 99–108.
- Minářová, E.; Ondrášková, K. (eds.): *Spisovnost a nespisovnost. Zdroje, proměny a perspektivy*. Brno : Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2004.
- Musil, J.: *Elektronická média v informační společnosti*. Praha : Votobia, 2003.
- Musil, J.: *Komunikace v informační společnosti*. Praha : Univerzita Jana Amose Komenského, 2007.
- Mžourková, H.: Postoje k pravopisu v diskuzích na internetu. In *Čeština doma a ve světě*, 14, 2006, č. 1–4, s. 126–132.
- Newerkla, S.: Jazyk vybraných domovských stránek českých studentů a mladých absolventů vysokých škol v síti „World Wide Web“. In *Naše řeč*, 82, 1999, č. 3, s. 127–138.
- Niševa, B.: K jednomu zvláštnímu typu internacionalizmů – tzv. emotikony a akronymy. In Zdeňka Tichá, Albena Rangelova (eds.): *Internacionalismy v nové slovní zásobě*. Praha : ÚJČ AV ČR, 2003, s. 220–228.
- Pospíšil, J. – Závodná, L. S.: *Mediální výchova*. Kralice na Hané : Computer Media, 2009.
- Reifová, I.: *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004.
- Slovník spisovného jazyka českého*. Praha : Academia, 1989.
- Stenberg, D.: History od IRC (Internet Relay Chat), 2008 [online], Dostupné na:
<<http://daniel.haxx.se/irchistory.html>> [cit. 2010-12-04].
- Svobodová, D.: Cizojazyčné lexikální přejímky užívané v komunikaci na chatu. In *Naše řeč*, 90, 2007, č. 2, s. 67–80.
- Šindelář, J.: *Blog : vytváříme a vedeme internetový deník*. Brno : Computer Press, 2006.
- Šmahel, D.: Komunikace adolescentů v prostředí internetu. In *Československá psychologie* 47, 2003, č. 2, s. 144–156.
- Šmahel, D.: Specifika elektronické komunikace. In *Československá psychologie* 45, 2001, č. 3, s. 252–258.

Šrámek, R. (ed.): *Spisovnost a nespisovnost dnes*. Brno : Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 1996.

Vybíral, Z.: *Psychologie lidské komunikace*. Praha : Portál, 2000.

Zlatuška, J.: Informační společnost. *Zpravodaj ÚVT MU*. 1998, roč. VIII, č. 4, s. 1–6.
Dostupné na: <<http://www.ics.muni.cz/zpravodaj/articles/122.html>> [cit. 2010-01-02].

Žemlička, M.: *E-mail, chat, sms – praktický průvodce elektronickou komunikací*. Brno : Computer Press, 2003.

YES

30. března 2010 v 16:45

Jojojo! Jsem MOC happy! proč? se neříká :-D ..né, ale stala se věc..ze které jsem fakt moc šťastná..ted' už jenom stačí..ta druhá věc!!!! :-D hahaha baví vás tyhle hádanky? ne? mě taky ne :-D ráda bych tu napsala, co se stalo..ale ztm nemůžu, taky promiňte :)..MUSÍ..musí..musí to vyjít! No tě facka! Já bych byla TAK šťastná!Bylo by to naprosto úžasné! naprosto skvělé! Ááá..držte mi palce ;**

(zdroj: <<http://justiin-bieber.blog.cz/>> [cit. 2010-04-25])

Day - 2.4. 2010CrAzYY~MISTR <3

Ahoj darlings :)

tak nakonec sme do toho kina nešly :/

ale sand na Alice in wonderland 3D ještě pudem,doufám :D:D

a co jinak vy?jak se máte?

včera byl dobrej den s váma :D

a díky za návštěvku byla úžasná :-* 150 :D

dneska se mě moc nechce psát :D

tak ahoj :o)

(zdroj: <<http://lucievandijk2.blog.cz/>> [cit. 2010-04-25])

První jarní, alias poslední zimní, výběh:)

Zdravim vsechny runnery!

Jelikoz nam po dlooooooheeee a tuhe zime zacaly prokukovat slunecni paprsky zkrz sedive mraky, tak jsem se rozhodl oprasit bezecke boty, ktere se uz nemohly dockat na "jarni" vybeh.

Tohle byl na rozjezd docela fajn trenink, skoda, ze Mara mel nejake skolni zalezitosti na CERGE (volejbal a party:), museli jsme to nakonec zvladnout s Mirkem sami. Tady vam posilam malou ochutnavku naseho bezeckeho nadsenectvi.

(zdroj: <<http://skjednota.blogspot.com/>> [cit. 2010-04-20])

Způsoby obhajoby neuznávaného umění

Účelem bylo provokovat a posunout hranice (tuhle konkrétní naposled posunuli právě Rammstein natočením p*rnó klipu a já je následoval, jen jsem dospělé nahradil dítětem, sebe posunul do dominantní pozice a nakonec ho pro jistotu i zabil). Kdyby mě někdo nazval pedof*lem, prohlásil bych, že ono video se naopak snaží upozornit na pedof*lii jako na jeden ze současných sociálních problémů a jeho natočením jsem naopak společnosti prokázal službu. S tím souvisí možnost **cokoli kdykoli popřít a označit za samoučelnou provokaci, upozornění na konkrétní problém nebo sarkasmus**. Je přece jasné, že když zde já, naprosto dokonalý člověk, prohlašuji, že nic neumím, myslím to jen jako vtip (jak vidíte, dílo se dá popřít i v rámci něho samotného).

(zdroj: <<http://genialnivlk.blog.cz/1003/zpusoby-obhajoby-neuznavaneho-umeni>> [cit. 2010-03-30])

Příloha č. 2: Sociální síť Lidé

Maminka se srdíčkem na pravém místě :) Eli,já bych tě tu tak potřebovala:)Jen co se dám dohromady tak přijedu:)Jsi strašně moooc fajn

(zdroj: < <http://profil.lide.cz/elis.cihl/profil/>> [cit. 2010-04-10])

HONZÍ JSI DLOUHOLETÝ KAMARÁD Z UČŇÁKU,ALE HLAVNĚ SUPROVEJ ČLOVÍČEK NA KTERÉM MI MOC ZÁLEŽÍ!!!MTMMR! =0D

(zdroj: <http://profil.lide.cz/dvoraktab/profil/> [cit. 2010-05-12])

janulko. seš suprová baba jakých je tu strašně málo. proto se tu o tebe asi taky všichni perou že? LÍBÁM. MTMMR :-))

(zdroj: <<http://profil.lide.cz/maminaJanulinka/profil/>> [cit. 2010-04-10])

človíček, který má rád zvířata, dokáže opravdu milovat lidi... díky,že tě znám a přeji moc laski a kilometrů bez nehody

(zdroj: <<http://profil.lide.cz/ivicic.petr/profil/>> [cit. 2010-05-12])

Míra můj pacient a skvělý chlap.Lepšího už těžko potkám.Má krásnou duši a smysl pro humor.Jeden z mála,který mě dokázal rozesmát k pláči.Sejdeme se u hřbitova.Kroupa.A na bruslích?Hotovej Pljuščenko...jinak je to trombóza a věčně veselej ferda mravenec..

(zdroj: <<http://profil.lide.cz/miroslav.krejdl/profil/>> [cit. 2010-05-12])

takze lukasek....takovej nas bobanek:D:D je s nim sranda, da se mu verit:D!!!a taky jeee straaasne hodnouckej..akorat ze sem mu ve ctvrtek krapet ublizila :(:(mooc me to mrzi a jete jednou plomin!!ma te strasne mocky rada...bobanku;)

(zdroj: < <http://profil.lide.cz/L.kaktus/profil/>> [cit. 2010-05-12])

No tak tohle je hustej človíček to co smolíme vždy když jsme spolu (to by jste nevěřili).zážitky fakt hustý a pochybuju že se na ně zapomene (i když občas by to chtělo vid' ???)mouchy,kraken,zatáčka,tábor no byli by jsme tu dlouho je to super kamíííí :-D

(zdroj: <<http://profil.lide.cz/magdis111/profil/>> [cit. 2010-05-12])

Příloha č. 3: Sociální síť Facebook

Radka Haislová počítám fyziku:-/:(...jako faakt...fuuj!!!jako nechápu co si ten Obelix myslí:-

D:-D:-D,někteří asi ví:-D

02 prosinec v 20:36

Michal Žlábek Po divným telefonatu ve 3 rano si mazu cislo na mobil z FB profilu :) Kdo mi chce psat milostne sms, musi si nejdriv o cislo napsat, from now on

5 březen v 21:22

Milan Maila Vašíček jestli to používá https, tak stačí zavřít okno.

Proboha, by mě zajímalo co řekne te IT, když za ním přijdeš s Macem? Se zeptá to jsou Windows Seven? :-D

BTW: Nebo ideálně tu aplikaci nepoužívat :-D

26 březen v 16:17

Petra Procházková Ktyš nikto nece povídat, ta du pintat... Zívám, že bych si hubu roztrhla... :-

O Tak se mějte a zas cca za týden pááá! (I love to entertain you!)

27 duben v 21:30

CihlÍ Morka To, co vývojáři provedli s info stránkou na profilu, je DĚSNÝ! Všechny vás varuji, sice tomu nelze uniknout, neb fašouni z fejsbůku se to chystají postupně implantovat všem hlavanehlava, ale braňte se tomu co nejdéle - to jest při jakékoli změně svých informací NEodklikávejte souhlas s propojením na stránky vašich rodišť, škol a zaměstnavatelů. Jak zákonitě dopadnete, můžete shlédnout v mých informacích. :(

1 květen v 13:02

(zdroj: <<http://www.facebook.com/home.php?#!/?ref=home>>)

facebook Vyhledávání Hlavní stránka Profil Účet

Zuzana Komrsková Jupiiii!! A večer se jde zapjjet a popjjet! :-D Před 3 hodinami · odstranit

Zed' **Informace** **Fotky** **Odkazy** **+**

Co se vám honí hlavou?

Příloha: Sdílet

Možnosti

Zuzana Komrsková Jupiiii!! A večer se jde zapjjet a popjjet! :-D Před 3 hodinami · Přidat komentář · To se mi líbí

Toto se líbí uživatelům Lucie Švehlová.

Lucie Tomanová Tak jaká byla zkouška z 20. století? A samozřejmě moc, moc gratuluji :-)
Před 2 hodinami · Smazat

Zuzana Komrsková Kdyby jako dnešek vypadalo i pondělí a úterý, vůbec bych se nezlíbila... :-)
06 květen v 16:17 · Přidat komentář · To se mi líbí

Tohle se líbí uživatelům Andrea Procházková a Pavla Komrsková.

Lucie Švehlová Pročpak
06 květen v 16:18 · Smazat

Petr Phoenix Jen to ne :)
06 květen v 19:08 · Smazat

NEDÁVNÉ AKTIVITY

Zuzana a Filip Kočí jsou nyní přátelé. Přidat komentář · To se mi líbí

Informace

Stav:
Ve vztahu s **Markem Brčákem**

Přátelé
176 přátel Zobrazit všechny

 <small>Lucka Josefa Petříková</small>	 <small>Klárka Mazačová</small>	 <small>Michal Žlábek</small>
		

 Chat (21)

Podnikatelé všech zemí spojte se !

(Bláža, 18:16) | Založme účet na záchranu naší ODS . Rádi pošlem co budeme moc .

Re: Podnikatelé všech zemí spojte se !

(Karel II, 18:33) | Ano, odeesácký Titanik se potápí. Prosíme všechny slušné mafiány, aby se dostavili urychleně k čerpadlům.... Děkujeme, pardí ... LoL

Re: Podnikatelé všech zemí spojte se !

(milda, 20:41) | Lidičky a to jsem si myslel že když ODSáci svůj majetek nakradli z našich daní ze státní kasy,že nám z toho budou příští rok vyplácet důchody ? No jo,ale ve státní kase je 4,5 bilionu dluh, a oni se zkrachovali taky, tak kdo nám božítku bude dávat důchody ??????????

Re: Podnikatelé všech zemí spojte se !

(člen ODS, 16:40) | MUSÍME vám milí důchodci ač neradi,řici krutou pravdu, na důchody již nikdy nebudou peníze,musíte se s tím poprat sami,např..v PEHŘIMOVĚ nabízejí jako bonus společnou kremaci 20 klientů, ušetříte tak 500 korun, ostatně nejen chlebem člověk je živ, stačí si třeba kolektivně zaspívat a hned je lépe.

Jsem hrdý na to že jsem v ODS,jedině strana nás vyvede

(Pragmatický straník, 18:23) | z temna socialistických vlád čssd.Strana se sama obětovala,aby veřejnosti sama na sobě ukázala kam vede pas zadlužení.Ale úspěchy vlády ODS v 90 letech jsou jasným důkazem že jediné strana je schopna česko vést vpřed.Jedině strana dala v rozpuku trhu v 90 letech vzniknout proslulým českým podnikatelům,známým i daleko za našimi hranicemi.

Re: Jsem hrdý na to že jsem v ODS...ťuk na hlavičku

(petr, 7:42) | Asi máš pravdu..kupónová privatizace se povedla...kdo mohl tak si nakradl,potom pěkné balíčky opatření Santa Clause...podnikatelsko mafiánská elita ODS..viz Hřebíček...kauza Liberec...atd...

Re: Jsem hrdý na to že jsem v ODS,jedině strana nás vyvede

(host, 8:08) | Je smutné, že tolik lidí nerozumí ironii. Pragmatický straník tleskám....pro ty ostatní...blahoslavení chudí duchem.

jasan-

(Jaromír Rypadlo, 19:19) | ODS nemá prachy,Bém+Štajner tunelují pražský DP a tak by rádi uchvátili politickou moc a slávu.Ovšem-odboráři to uhráli 10:1.Sláva.Metro,tramvaje a busy

jezdit budou. A za good prize, nikoliv jak si předatavovali Rektální alpinisté Bim-Bam-Bém apod.

Ing. Tomáš Davidovič Akademická obec FEL Nepřítomen	21.02.2009 17:17:04 No, jelikož evidentně nemáme evidentně používat zkratku zadnou, tak jestli je lepší CTU nebo CVUT je jaksi bezpredmetny. "When you were born, you cried and the world rejoiced. Live so that when you die, the world cries and you rejoice."
prof. Ing. Michael Šebek, DrSc. Akademická obec FEL Nepřítomen	21.02.2009 20:31:17 Ing. Tomáš Davidovič (davidt2) napsal: No, jelikož evidentně nemáme evidentně používat zkratku zadnou, tak jestli je lepší CTU nebo CVUT je jaksi bezpredmetny. Není. Uvedené pokyny se týkají jen psaní adresy v publikacích. Jsou ale přece i stovky dalších použití zkratk: korespondence včetně emailů, vizitky, reklama, různé seznamy, třeba co mít na jmenovce při konferenci, slajdy (v zápatí), popiska na obrázku popíjejících stredů na konferenci (Hanz - ETH, Tomas-???), <i>Naposledy upravil: sebekm1 (21.02.2009 20:33:10)</i>
Milan Jaroš Akademická obec FEL Nepřítomen	26.10.2009 16:25:48 prof. Ing. Michael Šebek, DrSc. (sebekm1) napsal: Ing. Tomáš Davidovič (davidt2) napsal: No, jelikož evidentně nemáme evidentně používat zkratku zadnou, tak jestli je lepší CTU nebo CVUT je jaksi bezpredmetny. Není. Uvedené pokyny se týkají jen psaní adresy v publikacích. Jsou ale přece i stovky dalších použití zkratk: korespondence včetně emailů, vizitky, reklama, různé seznamy, třeba co mít na jmenovce při konferenci, slajdy (v zápatí), popiska na obrázku popíjejících stredů na konferenci (Hanz - ETH, Tomas-???), Dobrý den, po pročtení vlákna mi stále není jasné, zda by použité "CTU / FEE / STM / MI" mělo nějaký význam. 😊 Děkuji.

Příspěvky [10]
Stránky 1

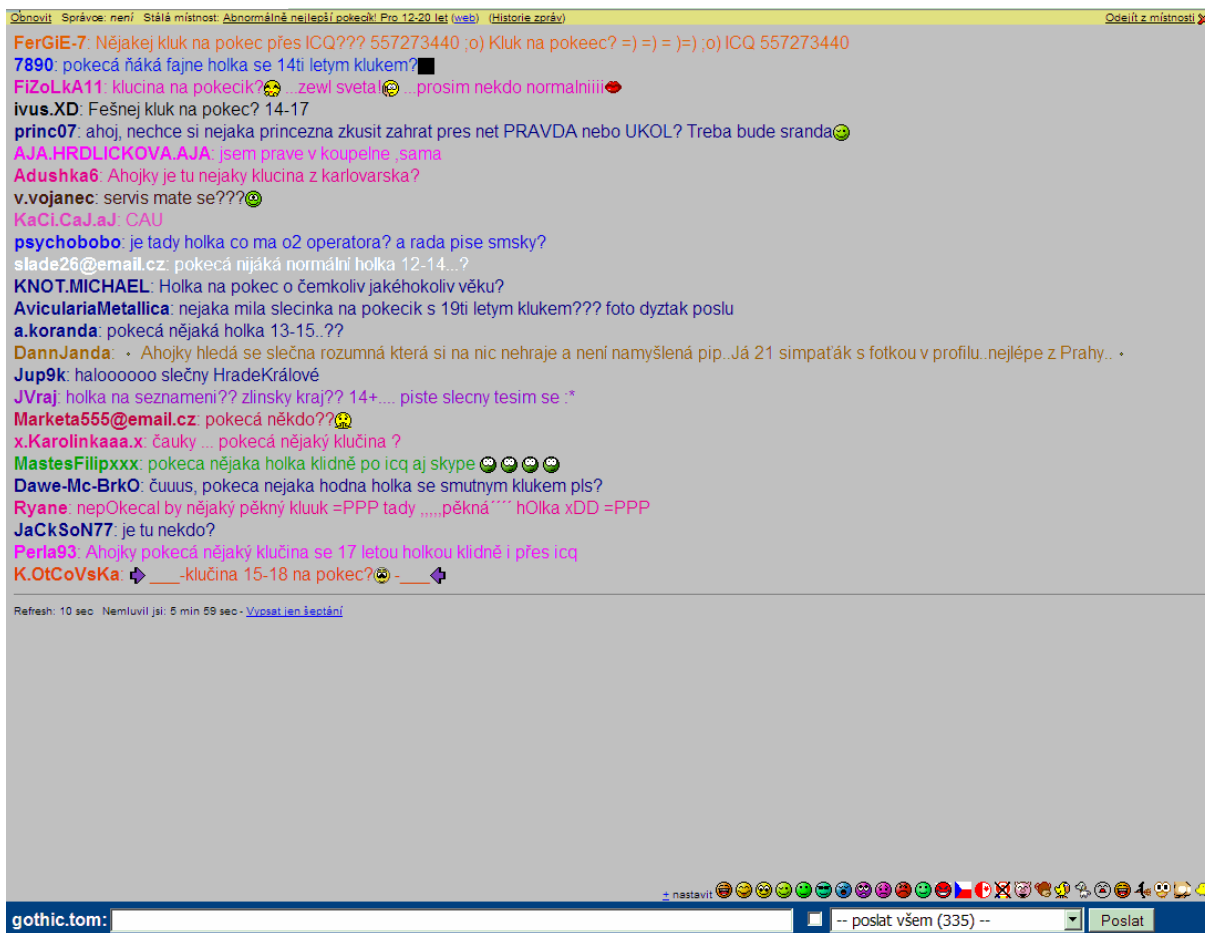
Diskusní fórum FEL » Zeptejte se proděkana Škvora (ale neodpovídejte za něj) » **Nejkratsi varianta CTU, FEE a filiac**

(zdroj: <<https://forum.feld.cvut.cz/topic/2648/nejkratsi-varianta-ctu-fee-afiliace/>> [cit. 2010-05-4])

Příloha č. 5: Webový chat

11:53:32 **sequani**: nedavam prednost starsim 😊
11:52:58 **Sebulbinka**: prechazim na cervenou 😊
11:52:46 **sequani**: to si budem rozumet 😊, ale znam i horsi
11:52:10 **Sebulbinka**: sem neduveryhodny ignorant 😊
11:51:11 **sequani**: do oběda dlouhá doba... Co takhle si pokecat? 😊
11:48:48 **sequani**: lek!
11:48:26 **Bot.Hrbitov**: **sequani**: Kuk 😊
11:48:24 "Uživatelka **sequani** vstoupila do místnosti"
11:46:58 **Bot.Hrbitov**: 📌 TIP: 😊 Navštiv web naší místnosti <http://xhrbitov.cholerik.cz/>
👤
11:45:48 "Uživatel **UFOUNEK154** opustil místnost"
11:45:31 **WORLDANGELS**: **Sebulbinka**: jojo tak ten je bomba :-)
11:44:59 **Sebulbinka**: **WORLDANGELS**:
http://www.centar.cz/data/zbozi/162541_21938_zbozidetail.jpg si pis 🤔😊👤:
11:44:11 **Sebulbinka**: jak kdyby nestacilo ze si ostraha u libise v praci myslis, ze sem stripterka a mam tam 2 muze a n jednoho 😊
11:43:54 **Sebulbinka**: krasavice prej 😊
11:43:48 **WORLDANGELS**: **Sebulbinka**: noo tak to by ten první měl stát za to 😊
11:43:47 **Sebulbinka**: jezis dejte me pokoj 😊
11:43:25 **Sebulbinka**: **WORLDANGELS**: tam je problem, ze nemam vysavac 😊
11:42:45 **WORLDANGELS**: 😊
11:42:34 **UFOUNEK154**: **Sebulbinka**: ahoj krasavice
11:42:10 **gray.wolf**: 🤔 **Sebulbinka** nebo? 🤔
11:42:04 **WORLDANGELS**: **Sebulbinka**: co se stalo s tím vysvačem co máš ted? 😊
11:41:30 **Sebulbinka**: **gray.wolf**: a opakuju vam pane, neslentejte na me 😊
11:41:06 **Sebulbinka**: vybrala sem si vysavac 🤔: jen stojí 1dnou tolik co sem do nej chtěla investovat 😊 krucis 😊
11:40:11 **WORLDANGELS**: a až budu po obědě budu uklízet 🏠
11:39:59 **Bot.Hrbitov**: **UFOUNEK154**: Zdar 🐾
11:39:46 "Uživatel **UFOUNEK154** vstoupil do místnosti"
11:39:02 **Sebulbinka**: **gray.wolf**: cau 😊
11:37:48 **gray.wolf**: 🤔
11:37:35 **WORLDANGELS**: **gray.wolf**: čaukyyyyyyyyyy 😊😊
11:36:12 **gray.wolf**: 😊 **WORLDANGELS** achoooooinkaaa 😊😊😊😊
11:35:58 **Bot.Hrbitov**: V této místnosti panuje VRAŽEDNÉ TEMPO! Vstup na vlastní nebezpečí!
11:35:44 **gray.wolf**: 🤔 **Sebulbinka** ahchoooooinky cicoide 😊🤔

(zdroj: <<http://mistnost.xchat.cz/hrbitov>> [cit. 2009-04-24])

(zdroj:

<http://chat.lide.cz/room.fcgi?&room_ID=378263&username=&domain=&relogin=1>

[cit. 2010-02-13])

Příloha č. 6: Instant Messaging – ICQ

gothic_tom (11:24:42 10/05/2008)
dneska? =-O ona bude nějaká akce?

Picasso (11:26:59 10/05/2008)
jj... na hračeňáku...;-) od 5 se máme skcházet na chatě a pak se de na kopec... ;-)) a někdo tam i bude spát pot stanem... a bude oheň a tak prostě takže by to měla bejt pohodička... :-)

gothic_tom (11:28:24 10/05/2008)
a budou tam nějaký ženský? ;-)) a kdo všechno by šel?

Picasso (11:32:53 10/05/2008)
jj... ňáký holky by tam bejt měly... no lidí by tam mělo bejt cca 10 ale akorát vim že já...venca...míra samek...velkej venca a jeeho brácha... a z holek nwm... a možná zdeněk

Picasso (21:17:36 15/05/2008)
nazdáár...;-)

gothic_tom (21:19:24 15/05/2008)
čauuuuuu.... :-)

Picasso (21:19:39 15/05/2008)
jak je...? ;-)

gothic_tom (21:20:27 15/05/2008)
docela dobře.....8-)

gothic_tom (21:20:29 15/05/2008)
a co ty?

Picasso (21:22:59 15/05/2008)
jo taky dobře... :-D deš zejtra na parkour...?

gothic_tom (21:23:21 15/05/2008)
nejdu..... mám jízdy....

gothic_tom (21:23:24 15/05/2008)
ty jdeš?

Picasso (21:23:44 15/05/2008)
nn... já asi jedu do tábora...;-)

Šumavák (20:45:33 13/09/2008)
no a jak je ??????????????????

ulicnice (20:47:09 13/09/2008)
nooo, znas to. Sedím a koukam na rozvrh

Šumavák (20:47:37 13/09/2008)
já tet dělám to samí

ulicnice (20:48:12 13/09/2008)
a jake si prohlizis stranky?

Šumavák (20:50:43 13/09/2008)
zemědělské fakulty ale dost o škole tet něco příjemějšího před spaním v týdnu sem si koupil noví kalhoty a peněženku;-)

ulicnice (20:51:27 13/09/2008)
tak na Venec jdeme v pondeli. sraz mame v 8 u Jany doma

Šumavák (20:53:40 13/09/2008)
a to dete ze čkin pěšky na věnec

Šumavák (20:54:15 13/09/2008)
ale to je štreka

ulicnice (20:55:07 13/09/2008)
noo, vezmete to pred Hradcany a mamje na to cely den

Peťulka (14:24:29 14/09/2008)
to jo... jen jestli to půjde... ale já už toho mám nad hlavu... když si dám, co musím, tak mám jen za zs 35 kreditů a cca 17 předmětů... uf!

ulicnice (14:24:57 14/09/2008)
hmmm, ja radsí mlcem

Peťulka (14:25:22 14/09/2008)
no tak ty!!! :-D

Peťulka (14:25:35 14/09/2008)
ty seš BLÁZEN

ulicnice (14:32:16 14/09/2008)
hmm, tak mu uteceme, prece kvuli nemu nezmrznu. Vezmes fotak? Ja jsem v utery nestihly do toho sveho koupit baterky, takže ho jeste nemam... A kdyz tam pujdeme vsechny 4...

Peťulka (14:33:17 14/09/2008)
ok, lohnu ho andy, snad ho nebude chtít, ona pojede do plzně na nějakej sraz, tak nevim... zeptam se...

ulicnice (14:33:42 14/09/2008)
tak ho kdyztak vezmem u Jany doma

Peťulka (14:33:55 14/09/2008)
ok, good idea

Peťulka (14:34:58 14/09/2008)
jestli už namáš nic na srdci, tak já se jdu ohřát do kuchyně... (rodičové odmítají ještě topit!!!)

ulicnice (14:35:19 14/09/2008)
chmmm, u nas je to podobne, ale okan mame zavrena, tak je tu "prijemnych" 19

ulicnice (20:30:32 16/02/2010)
cháchá!

prusatom (20:30:38 16/02/2010)
pic

ulicnice (20:30:53 16/02/2010)
nic

prusatom (20:31:23 16/02/2010)
co si chtěla?

ulicnice (20:31:31 16/02/2010)
tohle: cháchá!

prusatom (20:31:42 16/02/2010)
ché ché

ulicnice (20:31:51 16/02/2010)
máš tam chybu

prusatom (20:32:00 16/02/2010)
chéché

ulicnice (20:32:22 16/02/2010)
výborně

prusatom (20:32:34 16/02/2010)
sqělí

ulicnice (10:38:32 18/05/2010)
Mám KOUŘ!!! Budou Vánoce :-D :-DD

Mysak (10:49:44 18/05/2010)
tak to jsem na to zvědavá!

Mysak (10:49:49 18/05/2010)
:-D

ulicnice (10:50:31 18/05/2010)
uz mam skoro hotovej uvod, hec!!!!

Mysak (10:50:54 18/05/2010)
a já nic neumím... protože mě to neba

ulicnice (10:51:43 18/05/2010)
taks e musis nejak odreagovat, treba te povzbudi myslenka na ME a ctvrtek vecer. (Zatim jen ve stadiu uvah, jooo?)